

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti: A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Vojne med Rusijo in Kitajsko ne bo Posredovalna akcija Amerike, Anglije, Japonske in Francije za mirno likvidacijo spora - Položaj na meji nespremenjen - Rusija se boji „buržajske fronte“

— London, 20. julija. Kakor vse kaže, bo rusko - kitajski konflikt za enkrat zaključen s popolno prekinitvijo vseh odnošajev. Niti Rusija, niti Kitajsko ne prevzeta odgovornosti za oborožen spopad, marveč utemeljita svoje vojaške priprave s tem, da se hočeta zavarovati pred eventualnim napadom nasprotnice.

Včeraj se je vršila živahna izmenjava misli med evropskimi, ameriško in japonsko vlado. Zlasti Amerika si prizadeva, da bi prišlo čim prej do mirne likvidacije spora, ki bi sicer lahko dovedel do novega svetovnega požara. Amerika se smatra tem bolj za poklicano, da nastopi pomirjevalno, ker bi oborožen spopad med dvema državama, ki sta podpisali Kelloggov pakt, v trenutku, ko namerava Amerika svedčati o uveljavljanju tega pogodbe, tvoril skrajno slab uvod v oživetje Kelloggovega pakta.

Tekom včerajšnjega dne je državni tajnik Stimson sprejel kitajskega, francoskega in japonskega poslanika ter jih obvestil o želji ameriške vlade, naj bi se konflikt poravnal čim prej. Rusiji in Kitajski priporočila Amerika kar največjo zmernost, francoskega poslanika pa je Stimson naprosil, naj bi francoski zastopnik v Moskvi v imenu Amerike interveniral pri sovjetski vladi.

Niti Rusija, niti Kitajsko ne odklanja posredovanja velesil. Kitajsko je že od vsega početka naglašala svojo miroljubnost in odklanjala domnevo, da ji gre za kako vojno avanturo. Kar pa se tiče Rusije, prevladuje mnenje, da se hoče na eni strani izogniti oboroženemu konfliktu že zgolj iz finančnih razlogov. Vojna stane denar, ki pa ga Rusija nima. Na drugi strani pa je v sovjetskih krogih zavladala bojazen, da bi mogel oborožen konflikt s Kitajsko dovesti do uresničenja protiruske fronte, ki jo snujejo Rusiji nenaklonjene države z Anglijo na čelu že več let.

Vse to utrjuje nado, da ne bo prišlo do vojne in da bo imela posredovalna akcija ameriške vlade popoln uspeh.

— London, 20. julija. Čeprav prevladuje v washingtonskih političnih krogih naziranje, da gre sovjetski Rusiji v mandžurskem železniškem vprašanju le za grogovniško gesto in da se bodo sovjeti v resnici potrudili, da v vsakem primeru preprečijo krvave dogodke in izbruh vojne, se merodajnih činiteljev polasča čedalje očitnejše razburjenje, ker se zavedajo, da bi utegnili tudi najmanjši obmejni incident celo proti volji Pekingu in Moskve zanetiti krvav požar na Daljnem vzhodu in potegniti v vojni prepad tudi države, ki se ga zaenkrat izogibajo.

Ameriško uradništvo na Kitajskem je prejelo nalog, da odpravi v primeru nevarnosti vojnih spopadov vse ameriške državljane čim prej iz nevarnostnega pasu. Ameriški poslanik Mac Murray pa je naprošen, naj odloži svoj dopust ter počaka, da se položaj razčisti.

V Washingtonu so mnenja, da bi bila Japonska kot država, ki je v Mandžuriji gospodarsko najbolj prizadeta in ki je v tej pokrajini investirala ogromne kapitale, najpripravlnejši posrednik. Združene države bi zato drage volje pustile Japonsko v ospredje. Posredovanje Združenih držav pa bi pomenilo s političnega stališča diplomatski dogodek brez predhodnika, ker zaenkrat združene države še niso vzpostavile diplomatskih stikov s sovjetsko Rusijo. Zato bi se morale Združene države poslužiti tretjega posrednika in v primeru uspešnega posredovanja pristati kajpak tudi na primerna pogajanja s sovjetsko Rusijo. Taka pogajanja pa bi bila istovetna z dejanskim priznanjem sovjetske Rusije od strani Združenih držav. Iz istega razloga bo Washington odlagal svojo intervencijo do poslednjega trenutka, v kolikor bi jo oprl na Kelloggov pakt, ker ta pakt še ni stopil v veljavo.

Washington, bo moral zato poslati druga pota. Predsednik Hoover je podoben primer 1. 1904 rešil z osebno intervencijo na ta način, da je Kitajcem preskrbel velik londonski kredit in jim s tem omogočil, da so s tem posojilom odkupili ruske železniške pogodbe. Če pa že ne bo drugega izhoda, potem ni izključeno, da bo Hoover vendarle posredoval in s tem skušal rešiti prestiž Kelloggovega pakta. Dotlej pa bo nemara počakal, da stopi v akcijo Društvo narodov.

Ameriška akcija za mirno likvidacijo konflikta

Washington, 20. julija. Danes je bilo izdano uradno poročilo, da je ameriška vlada skupno z angleškim, francoskim in japonskim poslanikom uvedla akcijo velesil za mirno likvidacijo rusko - kitajskega konflikta. Glede na to, da Amerika nima vzpostavljenih rednih diplomatskih odnošajev z Rusijo, je bilo vodstvo akcije, ki se opira na Kelloggov pakt, poverjeno Franciji.

Tudi Nemčija za posredovanje

— Berlin, 20. julija. Listi sprejemajo z zadoščenjem vest, da je bila Nemčija poverjena z nalogo zaščite kitajskih in ruskih interesov po prelomu diplomatskih odnošajev med obema državama. »Germania« pravi, da je to simboličnega pomena in da je Nemčija postopala po vojni enako lojalno napram Kitajski kakor napram sovjetski Rusiji. »Deutsche Allgemeine Zeitung« smatra to dejstvo kot priznanje miroljubnosti Nemčije. »Vorwärts« pa predlaga, naj bi se vojna nevarnost v interesu človeštva preprečila. Neprizadete države bi se morale združiti ter nastopiti tako pri Kitajski kakor pri sovjetski Rusiji po načelih Društva narodov in Kelloggovega pakta proti vojni.

Angora v plamenih

Sinoči je požar uničil stari del turške prestolnice — Kemal paša je osebno vodil reševalno akcijo — Zgorelo je več sto hiš

— Angora, 20. julija. Včeraj je zadela turško prestolnico strahovita požarna nesreča. Iz doslej še neznanih vzrokov je izbruhnil v starem delu mesta požar, ki je v najkrajšem času zavzel katastrofalen obseg. Požar je moral nastati na več krajih. Alarmirani so bili vsi ognjegasniki oddelki v prestolnici kakor tudi iz bližnje okolice. Gasilno akcijo je vodil sam predsednik turške republike Kemal paša. Zaradi katastrofalnega obsega požara pa se je morala akcija ognjegascev in njim pridruženih vojaških oddelkov omejiti le na lokalizacijo požara.

Med požarom so se odigrali presunljivi prizori. Prebivalstvo je komaj rešilo golo življenje. Računa se, da je moralo ostati v plamenih pri naglem umiku mnogo otrok in starih žensk, ki se niso utegnile rešiti. Požar je upepelil več sto hiš. Škoda je milijonska.

Gledališki požar na Danskem

— Kopenhagen, 20. julija. Včeraj popoldne je izbruhnil v kraljevskem gledališču požar. Le čuječnosti hišnikov je pripisati, da so požar pravčasno opazili in obvestili požarno brambo, da je stopila v akcijo. Požar so ognjegasci po enournem gašenju zatrli. Pri gasilnem delu so bili izdatno poskodbani oddelki za kuliserijo in pritlične garderobe.

Komunistični proglas na delavstvo

— Moskva, 20. julija. Komunistična internacijska je izdala obširen proglas na delavstvo vsega sveta, v katerem poziva delavstvo, naj povsod nastopi proti vojni, ki jo pripravlja buržuazija proti sovjetski Rusiji. Buržuazija je nasčevala Kitajsko, da izzove Rusijo in tako naj bi se pričela ofenziva proti sovjetski s kitajske strani. Prvi korak je že storjen s tem, da je Kitajsko zaplenila Rusiji pripadajočo železniško progo. Poziv končuje z ugotovitvijo, da se bo ruski proletarijat sicer od skrajnih mej izogibal vsiljene mu borbe, da pa bo svoje pridobitve branil do skrajnosti, če treba tudi z orožjem.

Položaj na meji nespremenjen

— Harbin, 20. julija. Položaj je ostal za enkrat docela nespremenjen. Kitajske čete so zbrane na meji, da preprečijo morebitni napad Rusije, vendar pa se s svoje strani vzdržujejo vsakih sovražnosti. Razen manjših incidentov med kitajskimi in ruskimi patruljami ni prišlo doslej do sovražnosti.

— London, 20. julija. Sovjetska vlada je v smislu določb mednarodne poštne konvencije sporočila, da je prekinila ves promet s Kitajsko. Za Kitajsko določene pošiljke se bodo odslej inostradale iz Rusije preko Japonske.

Pokrajinska skupščina UJU za Slovenijo

Danes je pričelo zborovanje slovenskih učiteljev — Viharna verifikacijska debata — Poročila soglasno odobrena

Ljubljana, 20. julija. V dvorani DZ na Miklošičevi cesti se je danes ob 9. dopoldne pričela pokrajinska skupščina UJU za Slovenijo, ki je po obsežnem programu določena na dva dni ter bo razpravljala in sklepala o vseh važnejših problemih, ki zadevajo pravni, socialni in materialni položaj slovenskega učiteljstva. Zastopana so vsa okrajna učiteljska društva, 32 po številu. Navzočih je nad 100 delegatov, prisostvujejo pa skupščini tudi mnogi delegati, učitelji z dežele, mesta in bližnje okolice.

Že včeraj popoldne se je vršila v dvorani DZ seja širšega sveta, ki je razpravljala o tekočih zadevah, o predlogih posameznih društev in pripravil material za plenarno zborovanje. Na tej seji je bila včeraj izročena umetniško lepo izdelana diploma vpokojenemu šolskemu upravitelju g. Antonu Gnusu iz Dola pri Hrastniku v znak priznanja za njegovo požrtvovalno delovanje na polju narodne prosvete in za zasluge, ki si jih je priboril za razvoj in napredek učiteljske stanovske organizacije. Slična diploma je bila danes izročena vpokojenemu šolskemu upravitelju v Mariboru g. Josipu Rajšpu.

Predsednik skupščine, oblastni nadzornik g. Andrej Škulj je nato otvoril zborovanje delegatov, ki je bilo mestoma zelo viharo. V svojem pozdravnem govoru je predlagal udanostno brzojavko kralju, ki izraža ob enem željo skupščine, da bi se vsi problemi prosvete, ki so izraženi v kraljevem manifestu, uresničili v blagor naroda in države, kar je skupščina z velikim odobravanjem sprejela.

Nato je g. predsednik pozdravil zastopnika zagrebške učiteljske organizacije g. Josipa Skabiča, dalje predsednika beogradске organizacije g. Jęta Krljevića in Dragišo Mihajlovića ter inšpektorja Narodnega dela g. Svetislava Radojičića. Podpredsednik g. Hren je podal poročilo o delovanju Narodnega dela, ki v kratkem izda monumentalno delo »Naše zmage«.

Poročila predsednika o delovanju ljubljanske organizacije povdarja lep uspeh, ki jih je doseglo učiteljstvo. Očrtal je tudi stališče učiteljstva napram kraljevim manifestu z dne 6. januarja t. l. Poročilo odklanja naziranje, da bi bila organizacija kaka posredovalnica za boljše službe, zagovarja odločno depolitizacijo stanovske organizacije in depolitizacijo prosvetne uprave. Delati je treba v duhu narodnega in državnega edinstva v smislu kraljevega manifesta.

Po poročilu verifikacijskega odbora se je razvila nad pol ure trajajoča, živahna in mestoma burna debata o neodločenih in spornih mandatih. V debato so posegli gg.: Zagar, Peternel, Verk, Vogrič, Rupnikova, Janko Poljak in Petijan. Končno je bil sprejet predlog predsednika, da se odobri poročilo verifikacijskega odbora.

Nadaljni potek skupščine je bil miren. Sledile so volitve petih odsekov za resolucije o vseh aktualnih zadevah, nato pa so bila odobrena poročila tajnika g. Josipa Kobala in blagajnika g. Rado Gruma, ki so bila že objavljena v »Učiteljskem tovarišču«.

Neobičajno tekmovanje v Italiji

Abruske občine bodo priredile tekmo porodov — Zmagovalec dobi zlat Mussolinijev pokal

— Rim, 20. julija. V zvezi z novo populacijsko politiko fašistovske vlade se pojavljajo med prebivalstvom razna prekoristna stremeljenja, ki res zaslužijo polno priznanje in pohvalo merodajnih. Tako se je te dni več občin v Abrucih obrnilo na predsednika vlade Mussolinija, naj bi prevzel pokroviteljstvo nad tekmovanjem, ki ga hočejo vzpostaviti med sabo, da pomnože prebivalstvo po visokih načelih fašistovske politike. Mussolini se je odzval povabilu in sprejel pokroviteljstvo nad tem nenavadno požrtvovalnim in rodoljubnim tekmovanjem abruških občin ter poklonil dragocen zlat pokal, ki bo pripadel oni občini, ki v teku

enega leta odnese prvenstvo v številu novih porodov.

Plemenita gesta predsednika italijanske vlade je kajpak prijetno dirnila i mlado i staro v zainteresiranih abruških občinah. Merodajni krogi se le boje, da bi morda tekmovanje, namenjeno tako visokim nacionalnim ciljem, ne prekoračilo dopustnih meja ter se presnelo tudi na ilegalna splošja. Zdi se pa, da je namera tekmujočih občin, da pritegnejo predvsem »penzionirane«, očete množičnih družin in starih letnikov k temu plodnemu delovanju, da se tudi s te strani dokaže prekipajoča tvornost in zdravje vsega naroda.

Prepoved avtomobilskih dirk na Saškem

Draždane, 20. julija. Ministrstvo notranjih del je po vzgledu Pruske prepovedalo od četrtka naprej prirejanje hitrostnih dirk za avtomobile in motocikle na Saškem. Prepoved je stopila takoj v veljavo. Že od prej pripravljene in dovoljene dirke v Bockau in Rochlitz se bodo kot zadnje še lahko vršile, vendar pa so oblasti odredile obsežne policijske varnostne ukrepe.

V aktivki odnesel vagon svinca

Wels, 20. julija. V tiskarni katoliškega tiskovnega društva v Lincu je bil že več let zaposlen 34-letni stavec Ivan Wimmer. Policija je te dni Wimmerja aretirala, ker se je dognalo, da je ukradel nekemu svojemu tovarišu zlato uro. Pri preiskavi na njegovem domu je policija ugotovila, da je Wimmer že več let sistematično kradel v tiskarni katoliškega tiskovnega društva svinca. Njegova žena mu je namreč dnevno prinašala južino v aktivki, Wimmer je vsak dan naložil ženi v aktivko po več svinčnih kosov, kakor jih rabijo pri stavčnih strojih. Doma je Wimmer svinec stopil in prodajal kg po 50 grošev. Na ta način je Wimmer ukradel tiskarni nad 10.000 kg svinca.

Posledice Youngovega načrta v Nemčiji

Washington, 20. julija. Trgovinsko ministertvo objavlja poročilo nadomestnega trgovinskega atašea v Berlinu Daughertyja. Iz tega poročila izhaja, da se je položaj nemškega gospodarstva v poslednjem času znatno izboljšal in da so nemški gospodarski krogi pričeli ponovno najemati posojila v inozemstvu. Ta gospodarski preobrat je treba pripisati eporazumu, ki je bil dosežen na reparacijski konferenci v Parizu.

Rovarenje francoskih komunistov

Pariz, 20. julija. »Matin« poroča, da bodo preiskave, ki se vodijo proti listu »L Humanite« najbrž razširjene tudi na komunistično stranko. Policijska oblast je prejela podrobne informacije o tem, da je komunistična stranka organizirala posebno kolonialno odeljenje, čegar naloga obstoja v tem, da prireja in neti nemire v francoskih kolonijah. Policija je zasedla ves propagandistični material tega odeljenja. Pregled tega materiala bo zanimiv med drugim tudi zato, ker iz njega izhaja, da je vse resnejše nemire v francoskih kolonijah v poslednjem času organizirala, vzporedila in finansirala komunistična stranka.

Nesrečna ljubezen

Dubrovnik, 18. julija n. Danes je v samostanu namenju izpila ličo 32-letna Vukosava Davidović. Nesrečna devojka je bila do smrti zaljubljena v nekoga uradnika. Ko je opazila, da je ne mara, je sklenila storiti konec svojemu življenju. Popila je večjo količino ličola. V bolnici so ji sicer izprali želodec, a zdravniška pomoč ni več zalegla. Revica je izdihnila po trideseturnem težkem smrtnem boju.

Večna smola švedskih preko-oceanskih letalcev

New York, 4. julija s. Švedsko letalo »Sve-ridge«, ki je včeraj dopoldne odletelo v smeri proti Labradoru, se je zaradi goste megle vrnilo danes ob 13. uri.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA. Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 2266.75bl., Berlin 13.58, Bruselj 791.45 bl., Budimpešta 993.26 bl., Curih 1065.90, Dunaj 802.20, London 276.30, New York 56.865, Pariz 223.12 bl., Praga 168.06 bl., Trst 298.08. INOZEMSKA BORZE. Curih. Beograd 9.12875, London 25.22, New York 519.95, Pariz 20.365, Milan 27.20, Madrid 75.70, Berlin 128.895, Dunaj 78.20, Praga 15.9825, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.60, Sofija 2.75.

Prva Slovenka članica pariške opere

Iz razgovora z Vaclavom Vlčkom in Lidijo Wisiakovo

O triumfalnem gostovanju slovenske plesne umetnice Lidije Wisiakove z njenim partnerjem Čedomirjem Vlčkom na svetovnih odrih smo v glavnem že poročali. Pred tednom sta se umetnika vrnila iz Pariza v Ljubljano na oddih. Danes priobčujemo zanimive podrobnosti o njuni karijeri iz razgovora našega urednika z njima.

V salonu me je sprejel g. Vlček. Elegančna, velemestna pojava. Zagorel je menda že od slovenskega solca. Smehljaje se skoraj zmagoslavno, kakor človek, ki je po velikem in vztrajnem naporu dosegel svoj cilj, a se kljub temu zaveda, da je pot umetnosti neskončna, da ji ni konca ne kraja, da ostanejo na vse zadnje njene v srcu zasluženosti najvišji cilji le neutešljivo hrepenenje umetniške duše.

Vstopi še Lidija Wisiakova. Tudi njej se vidi, da je prišla iz velikega mesta. Smehljaje se prijazno, svoje skromnosti ne more zatajiti. Pred letom dni sem jo videl zadnjič. Zdi se mi pa zrelejša, bolj samozavestna. Neznatna utrujenost, ki se ji pozna na obrazu, je pa posledica napornih potovanj zadnjih mesecev.

Sedemo za mizo in začnemo kramljati.

Gosta z opere Comique

Kakor je znano, sta bila Lidija Wisiakova in Vaclav Vlček v pretekli sezoni gosti pariške opere Comique. Gostovala sta pri vseh predstavah »Prodane neveste« z izključno francosko zasedbo. Wisiakova in Vlček sta bila edina tučva v ansamblu. Kot gosta opere Comique sta po velikih uspehih v Parizu odšla z ansamblom na veliko turnejo po Belgiji in Češkoslovaški.

Razen tega sta pridela samostojno koncertno turnejo po Belgiji in sicer sta ravno tako z izrednim uspehom nastopila v Bruslju, Gandu, Brugges, Charles-Roi in Liègeu. Turneja je trajala polna dva meseca, februarja in marca.

Opéra Comique je umetnika poslala tudi v Strasbourg, da sta naštevila tam ples za »Prodano nevesto«. Gostovanje v Strasbourgu je trajalo mesec dni.

Končno sta odšla s solisti opere Comique na turnejo po Češkoslovaški, in sicer v Prago, Brno in Plzen.

O uspehih na teh turnejah smo deloma že poročali. Omenimo naj še posebno uspeh na Češkoslovaškem, o katerem so poročali vsi češki listi podrobno. Ni je češke revije, ki bi ne objavila kritike in slik gostov. Lidija in Vlček sta žela aplavze, kakršnih na Češkem ne pomnijo. Vzbudivila sta pozornost češkoslovaške elite in sta bila gošta najvišjih političnih, umetniških in gospodarskih kapacitet.

Premiere danseuse opere Comique

Velikanski uspehi umetnikov so vzpodbudili ravnatelja opere Comique Massona in Ricoua, da sta sklenila angažirati Wisiakovo in Vlčka za svoje opere.

Ravnatelj Masson je že v Pragi obvestil Lidijo, da je njegova želja, da jo angažira za opere Comique. Celo sezono da je imel priliko opazovati in ceniti njeno sposobnost in umetnost. Težkoča je le v tem, da je opera Comique državno gledališče, ki po svojih pravilih dopušča tujcem gostovanja, nikakor pa ne definitivnega angažmana. Vendar je Masson izrekel upanje, da bo pri pristojnih oblastih dosegel angažma, tembolj, ker ga je v tem stremljenju podpiral tudi drugi ravnatelj Ricou.

Ko sta se iz Pariza vrnila v Pariz, sta bila Lidija in Vlček res angažirana kot definitivna člana opere Comique. Lidija zavzema mesto prve plesalke, Vlček pa mesto prvega plesalca z dolžnostjo baletnega mojstra.

Prva Slovenka je postala članica pariške opere, ki je sicer zaprtja vsem tujcem. To je čast in uspeh, ki ga Lidiji lahko zavida marsikatera umetnica svetovnega slovesa. In tudi na nas maloštevilne in v koncertu svetovnih sil le skromno vlogo igrajoče Slovence pade žarek njene slave, čeprav ji do nje nismo pripomogli v ničemer. Nasprotno. Pa to je stara pesem, kaj bi pisali o tem še več, nemo propheeta...

Opera Comique

V Parizu je okoli 60 gledališč, od katerih je pa samo 5 državnih. To sta dve operi Grande Opéra in Opéra Comique, nadalje 2 dramski gledališči Comédie Française in Odéon ter gledališče Trocadéro, ki je nekako ljudsko gledališče in ima svojo

jega ansambla, temveč igrajo v njem igralci ostalih državnih teatrov.

Opéra Comique je na glasu ene najboljših francoskih oper. Včasih sodojo tujci njen nivo po gostovanjih, ki jih prirejajo njeni člani v skupinah po svetu. Te skupine tvorijo namreč večinoma vpokojeni člani opere in nastopajo pod imenom opere Comique ter marsikoga razočarajo. Po kvaliteti teh nivoja opere Comique seveda ne smemo soditi.

Repertoire za bodočo sezono

Dne 1. oktobra začne v operi Comique zopet sezona. Do tega termina morata biti Wisiakova in Vlček že v Parizu na svojem mestu.

Ker so na svetovnih odrih, kakršni je opera Comique, vse vloge zasedene najmanj dvakrat, navadno pa trikrat, je mogoče vnaprej določiti program za bodočo sezono. Tako bo Lidija nastopila v operah, kakor Mignon, Manon, v Prodani nevesti, Lakme itd., Vlček pa v Carmen s plesalko opere Comique, itd. Razen tega bo nastopal tudi več novih baletov, v katerih bo sodelovala tudi Lidija.

100 skušenj za vsako premiero

Pogovor je nanesel na način študiranja vzporeditev v Operi Comique. Pri nas so predstave v primeri s predstavami na tem odru naravnost pomembnejše. Francozi polagajo veliko pozornost na tehnično popolnost vzporeditve. Da to dosežijo, je treba predvsem dosledni skušenj. Za naše pojme je skoro neverjetno, da se vrši za vsak vzporeden komad do 100 skušenj. Mesec dni in več se vrše skušenje dan za dnem; najprej študirajo v studijah, potem na odru. Posebej so še skušenje za garderobjerje, za krojače, za lasurjarje itd.

Vsi profesionalisti morajo prisostvovati skušnjam in kontrolirati v njihov delokrog spadajoči del tehnične izvedbe.

Orkester opere Comique šteje nič manj nego 90 godbenikov, ki so vsi odlični absolventi konzervatorijev.

Zanimivo je tudi, da se cvetje namenjeno solistom ne izroči na odru, kakor pri nas, temveč ga pošljejo v garderobo in pa, da je generalna skušnja že predstava, ki ji prisostvujejo povabljeni gostje, večinoma odlični zastopniki javnega in zasebnega življenja ter kritike.

Wisiakova o plesni umetnosti

Lidija Wisiakova je postala v operi Comique kmalu ljubljanka vseh. Občudovali so njeno umetnost in uživali je naklonenost uprave kakor tudi svojih kolegic in kolegov.

Zanimiva je njena dogodivščina pred prvim nastopom. Tedaj je stopil v njeno garderobo ravnatelj Ricou in ji želel mnogo sreče in uspeha z besedo d... Smeje je ravnatelj pojasnil začudenju Lidiji, da je ta nenavaden način voščila v operi v navadi že od starih časov. No in tradicije je treba spoštovati.

— Moderna klasična plesna umetnost mi najbolj prija, mi je rekla gđ. Wisiakova, to se pravi, plesanje na podlagi stare klasične šole, ki pa mora biti v toliko stilizirano, da je izrazito.

— Kaj pa moderni futuristični plesi?

— Z Vlčkom sva sicer plesala tudi take pleske, kakor vam je znano, pri Prampolniju, vendar se Francozi zanje ne navdušujejo več. Celo odklanjajo jih. Ruski balet je v Parizu zmagal popolnoma in zato se ni čuditi, da Francozi odklanjajo vse drugo.

Turneja po Jugoslaviji in Češkoslovaški

Umetnika nameravata napraviti še letos veliko samostojno koncertno turnejo po Jugoslaviji. Obiskala bosta Zagreb in Beograd.

Nato bosta nadaljevala turnejo po Češkoslovaškem. Nastopita v Bratislavi, Pragi in Plzinu. Če ustegeta odideta je v nekatera večja mesta v Belgijo.

Kramljali smo še o vsem mogočem. Čas je tekel hitro, prehito. Presojajna je bila pot Lidije Wisiakove, da bi jo bilo mogoče izčrpano popisati. Preveč zanimivosti je videla in doživela, da bi jih mogel tu naštevati: poznanstva z najodličnejšimi umetnicami, kakor z Nikitino, Pavlovo in Argentino itd.

Pred štirimi leti je odšla z Vlčkom iz domovine s trehurnim za kruhom. Mnogo bridkosti in trpljenja je prestala, predno je postala odlična članica svetovnega odra. Pred štirimi leti sta Lidija in Vlček obupano hodila mimo opere Comique. Tam blizu nekje sta tedaj stanovala in strahoma sta gledala v impozantno stavbo. In kar sta si natihoma želela v srcu, se jima je izpolnilo. Postala sta odlična člana slovite opere, ki se jima je zdela tedaj nedosegljiva. Zmožnost, sposobnost in talent ter vztrajnost je zmagala nad zavistjo in skodloželjnostjo. Umetnika, dobrodošla v domovini!

Ukradene avtomobile so prodajali

V Atenah je obstajala do zadnjega velika ameriško-grška »trgovska družba«, ki je prodajala v Ameriki ukradene avtomobile. V kratkem so prodali v Grčiji za 12 milijonov drahem ukradenih avtomobilov. Famosna družba je poslovala tudi v drugih balkanskih državah, kamor je prodala 150 avtomobilov. Za njene avtomobile so se ljudje kar pulili, kajti bili so za 40–50 odstotkov cenejši od avtomobilov, ki se prodajajo legalnim putem.

Aretacija velepoteznega pustolovca

Brezposelni ključavničar France Jamnik je tri mesece ugodno živel na tuj račun, zdaj so mu pa pristrigili peroti

Ljubljana, 20. julija.

Vedno suhoparno ljubljansko kroniko sta te dni poživila dve zanimivi aretaciji. Včasih so aretirali nevarnega kolesarskega tatu Stanka Raznožnika, o čemur smo že poročali, skoro istočasno pa je moral v zapor brezposelnih ključavničarski pomočnik France Jamnik, star 25 let, oženjen, rodom iz Ljubljane. Fant je bil že več mesecev brez posla, znal pa je na tuj račun živeti na prav rafiniran način. Jamnik je namreč pri različnih ljubljanskih tiskarstvih jemal blago na obroke. Povsod je obljubil, da bo redno plačeval, toda plačal je samo en ali dva obroka ali pa še tega ne in potem ga sploh ni bilo več na spregled.

Te dni pa je podjetnemu Francetu odklenalo. V neki restavraciji ga je spoznala ena njegovih osleparjenih žrtev, pozvala je najbližjega stražnika in France je moral v zapor.

Na policiji so pregledali register njegovih pustolovčin, ki jih je izvršil v zadnjih mesecih v Ljubljani in ugotovili so, da jia je prav lepo število. Tako se je Jamnik pojavil 4. aprila pri trgovcu Prevorsku in zahteval blago za obroke na obroke. Trgovcu je dal potrdilo, da je uslužben pri instalaterju Eckarju in da bo redno plačeval v obrokih. Trgovcu mu je dal blago v vrednosti 1300 Din, toda Jamnika ni več videl. Istega mesca se je oglasil Jamnik kar s tremi potrdili in sicer na ime Jamnik Adolf, Joško Avguštin in France Jamnik, ki baje vsi jamčijo zanj, in naročil je blaga za tri obroke. Podjetje mu je dalo za okoli 3000 Din blaga. Jamnik je obljubil, da bo plačeval v tedenskih obrokih po 170 Din. Prišel je dvakrat, potem ga pa ni bilo več.

Potem se je oglasil pri trgovcu Kendi

na Mestnem trgu, kjer je vzel na obroke gramofon, vreden 1600 Din. Predložil je trgovcu potrdilo, da je uslužben kot ključavničar pri neki tiskarji in obljubil je redno plačevanje v obrokih. Seveda ga ni bilo več na spregled.

Na isti način mu je nasledila tudi tiskarja z gramofoni »Homocort« na Aleksandrovi cesti. Tudi tu so mu dali na kredit gramofon, katerega je Jamnik takoj drugi dan nesel v zastavljalnico. Gramofon je pozneje tiskarja dobil v zastavljalnici. Jamniku so nasledili tudi trgovec France Ostrelj za 845 Din, Angeloslav Hrstnik na Dolenjski cesti za 800 Din, trgovec Albert Ivanuš za 1040 Din, trgovka Lotričeva na Emonski cesti za 60 Din itd.

Povsod je Jamnik obljubil, da bo plačeval redno v obrokih in povsod je predložil ponarejena potrdila, ki so bila čisto celo opremljena s stampiljkami. Jamnik je tudi prenočil v raznih hotelih in jih oskodoval, ker ni nikjer plačal. V aprilu je naročil pri trgovcu s kurivom Stefaniju Krže šest vredenih premogov in ga pustil zapeljati v Gradišče na dvorišče gostilne pri Lovsinu. Premog je prodal gostilničarki, češ da mu ga je poslal oče in da ga nima kam spraviti. Hlapec Alojzij Gorke mu je pred dvema mesecema posodil 300 Din vreden varilni aparat, katerega pa ni več videl.

O Jamnikovih pustolovčinah prihajajo na policijo vedno nova poročila in število njegovih žrtev je vedno večje. Policija je prepričana, da je Jamnik v mestu osleparil še več ljudi in podjetij in zato prosi, naj se oskodovalci prijavijo. Jamnik je srednje postave, sulega obraza, plavolas. Obleden je bil v modre sive hlače in svetel suknjič, na nogah je imel bele čevlje. Navadno je hodil po mestu gologlav.

Po Savi in Dunavu v Črno morje

Čolnčiča naših fantov plavata po Savi naprej — Fedo zamenjan s ciganom — Zlobna roka prevrta ponoči čoln

Nedelja na splavu

Nedelja.

Če bi bil v Ljubljani, bi se stegoval še na mehki postelji, nato počasi — nedeljskega počitka se zavedajoč — vstal in se odpravil v »Zvezdo« na vrt. Okrog enajstih bi srečal prijatelja Ivana, slikarja z mačjarskim imenom in prav takimi manirami, zamenjala bi kavarinški vrt z restavracijskim, črno kavo pa s pivom.

Na splavu nihče ne prizna nedelje. Niti nedeljskega počitka. To neupoštevanje cerkvenih določil se mi zdi silna zaboda, skodro že korak h krivoverstvu.

Nočno stražo, katero je poleg splavarja Žana opravljal Branko, je zamenjala dneva. K veslom sta stopila Berto in splavar Ivan. Ferda je kot domači zdravnik preiskal Berto, in ugotovil, da je za lahka domača dela že uporabljiv. Tako je kljub vsem protestom moral eksercirati z metlo po splavu, osnažiti čolne in kuhinjsko posodo, opravičiti posle perice in odganjati muhe smrčemu Branku.

In vse to za: dobro jutro.

Okrog osmih dopoldne so veslači popustili vesla. Voda teče v dolgi, ravni črti mirno.

Ivan pripravlja ogenj, da skuhamo zajutrek. Berto nadzoruje krov, Ferda so pa poslali s čolnom v bližnje selo po mleko.

V kopalnih hlačah, ameriški čepici in copatkah je z velikim luncem v roki stopal skozi vas. Vaščani so čudež se stegovali vratove za tem čudnim potnikom, ki sprahuje pri vsaki hiši po mleku.

Ciganska družina potuje skozi vas. Par starejših ciganzov s pipami v ustih koraka samozavestno ob s težkimi tovori obloženimi konjskimi skeleti, za njimi se pade cikanke z vretami na hrbtu, otroci so se pa razporkili med hiše in »molito hleba«.

Iz hiše je stopil Ferdo s polnim luncem mleka in stopa za njimi proti bregu. — »E, šta nosiš, cigo?« zavpije za njim starejši vaščan, ki spravlja seno v kopicke. — »Milička, gospon, kupio sam mlička.« odgovori Ferdo in krene urno k vodi.

Na splavu je zavladalo nedeljsko razpoloženje. Moštvo se koplje in preoblači, Berto je pa prevzel dolžnosti brodarkega brivca. Na laseh splavarja Ivana preizkusa ostrino svojih škarij in tudi v britju je moštvo prešlo preizkušnjo. Branko je vstal in snalil ribe za juho, splavar Žan je pa pripravil meso za zrezke.

Ferdo — o njem ne bom govoril. Vsi so delali — in tudi on. In pridno. A Berto je hudomušnej in vam hoče v sliki predstaviti njegovo delo.

Na admiralskem mostiču je sirena oznanila, da je obed gotov. In če se eden ali drugi sem in tja potuhne, kadar je treba prijeti za delo, pri jedi ne manjka nihče. Če bi vesla tako vztrajno in naglo udarjala ob vodo, kakor hite obložene žlice k ustom, bi imeli danes Slavonski Brod že za seboj.

A v opravičilo naj povem, da so vesla težja od žlice in da je treba z vesli delati vedno s dlanjo, z žlico pa je trikrat. Ljudje so pa že taki, da raje opravljajo krajša in manj naporna dela. — Jaz jim ne zamerim, že zato ne, ker se čutim prizadetega.

V Rugličici smo napolnili vse steklenice z vinom. Imenitna kapljica — in po pet dinarjev liter.

Danes je Gospodov dan. Mornarji »sajajo« dvojno mero, naš kapetan je odmeril

trojno in še kozareček čez, da se telo okrepi, ker stopimo jutri zopet v čolne in veslamo naprej.

Na krovu je zavladalo sijajno razpoloženje. Ferdo se je maščeval nad naravo, ki ga s posluhom ni baš prebogato obdarila, in pel Ramono na melodijo Kreole; Branko, ki opravlja v operi službo državnega pihavca, je prav dramatično zaigral vlogo vetra, Berto si je pa domišljal, da sedi v kavarni »Zvezdi« — in se je jezil na slabo postrežbo. Da se v takem razpoloženju zgode včasih čudne zamenjave, mi hoste prireditelj. Zato lahko tudi mirne duše verjamete naši prigodi, katero vam hočem sedaj povedati.

Okoli treh popoldne je bilo, ko smo s splavom vozili okrog ostrega ovinka. Solnce je močno pripekalo in lahen vetrič nas je zvalil v lopo, kjer smo prebavljajoč dobrote naše kuhinje sladko zadrževali. Ivan je bil pri sprednjem, Žane pri zadnjem veslu.

Iz prijetnega lenarjenja nas je prebudil Zanov krik: »Modras! Modras je na splavu!«

V hipu je bilo ležišče prazno. Berto je grabil za drog, Branko za zajemalko, Ferdo se je pa oborožil z revolverjem. — »Kje je modras?« je vpil Berto in previdno stopal proti Žanu. Branko se je plazil za njim, Ferdo je pa že čepel na sodu. — »Pazi, da ne stopiš nanje!« Kača se je solnčila ob robu splava in nič hudega sluteč risal z repom kroge v zrak. Ferdo je čepel na sodu in nameril revolver: »Berto, odmakni glavo, da ne zadeneš tebe!« je vpil prosoče. Žane je zamahnil proti kači, ki se je preplašena spustila v vodo in odplavala. »Saj je belouška,« se je smejal Ivan in pustil oborožene junake osramočene.

Za prvo nočno stražo sta določena Ivan in Berto, za drugo pa Žane in Ferdo. Noč je jasna in hladna. Stražarja sedita ob ognju, kuhata si črno kavo in kadita cigarete. Potujoči so skrivaj vodili dnevnik in to noč sem porabil, da sem pretaknil njihove spiske, iz katerih vam v kratkem podam to, kar jih je veselilo in navduševalo.

Berto: Lepi in zanimivi kraj, čudovite barve.

Branko: Imenitna kuhinja, dobro vino. Ljudje so gostoljubni.

Ferdo: Čudovita dekleta. Črne zametaste lase imajo, dva žareča oglja mesto oči, njih ustne so pa zrele češnje.

Naj vam izdam še, kar jih je žalostilo in jezilo.

Berto: Najstarejši sem med njimi in delati moram za tri. Kadar je treba prijeti za kakšno težje delo, se spomni Branko, da mora osnažiti še solato za kosilo, Ferdo pa, da si mora nekaj notirati. In ko jih čez eno ali dve uri srečno najdem, spita pokojno v kakci senci. To omalovaževanje starosti mi ne ugaja.

Branko: Vsa najtežja dela moram opravljati jaz. Kadar je treba prijeti za delo, imata Berto in Ferdo sejo, kakšne ilustracije bi naj sprejemale tekst. In čudno, seje končajo vedno tedaj, ko je delo skončano. Ta nekolegialnost se mi upira.

Ferdo: Biti najmlajši v družbi je najslabše. Vsa dela ti naložijo in truda ne upoštevajo. Trojica smo šli na potovanje. A v delu in zabavi je tretjina čudno odmerjena. Berto spi in kadil za tri, Branko poje in popije za tri — jaz pa moram garati za tri. Razdelitev dela in užitka je nesocijalna.

Ponedeljek. Ob šestih zjutraj smo s čolni zapustili splav. Ob deseti so nas pozdravili minareti Stare Gradiške. Malo,

umazano mestece orientalskega kolorita. Ozke, pretrite ulice, mizke, z blatom ometa-ne hiše. Ljudi skoroda ni videti.

Šele zvečer oživi to gnezdo. Ob obrežju je gostilna, kavarna in promenada, kjer se ob zvokih ciganske muzike šetajo koketne Gradiščanke, medtem ko se njihovi častitljivi roditelji hlade ob vinu in pretresajo visoko politiko. S tančico pregrnjene muslimanke od strani zavistno opazujejo ranjanje svojih krivovernih vrstnic, ki v razposajenem kolu nazdravljajo svoji mladosti.

Tamburice, biri, čiri, bim... jim pojejo cigani in udarjajo z lokom ob gosli.

Colne smo priklenili ob obrežju, prenočili smo pa v senu na kozolcu prilaznega seljaka.

Zlobna roka

Ce bi bil slovenski pisatelj, če bi bil priznan in ugleden, pa bi napisal krvavo povest »Zlobna roka«, ali skrivnostno prevrtačnega čolna. In tudi slikarja bi dobil, celo akademika, s priveskom proforskega naslova, ki bi mi narisal čudovito romantično-strasno naslovno stran, sliko, kako se ob oblacenem nebu plazi postava hajduka k bregu, da pokvari čoln spečih potnikov. Vse skupaj bi mi zalozil Turk in pet izdaj bi imel razprodanih. Prvo bi pokupili prvoin drugo-solci, drugo kuharice, tretjo vojaški, četrto mali uradniki Možinevega kova, peto pa slovenska inteligencija.

Pa kaj hočemo! Slabi časi so dandanes za umetnost. Slikarji ne slikajo več zanimivih slik. Eni vam namečejo par kil različnih barv na platno in prodajajo tak zmazek kot umetnino.

Drugi narišejo par kvadratov, tri kroge in eno spiralo, utaknejo to zmedo v redeč okvir in ji dajo naslov »Izgubljena nedolžnost«. Vsi ti niso pripravi ljudje, da bi mi narisali naslovno stran take-le knjige.

Pa tudi to je še. Če napisješ knjigo v lahkem, prijetnem slogu, pravijo, da ni umetnina. Če jo pa napisješ v nerazumljivih prispodobah, kot jih rabijo naši moderni pisatelji (recimo Linhart: Matiček se ženi), konstatirajo kritiki, da vsebinsko delo slogu ne odgovarja. Da knjiga torej ni sodobna.

In ker končno nisem pisatelj in ne priznan in nimam stalne mesečne plače, povem na kratko, da smo bili zjutraj neprijetno presenečeni. Ko smo hoteli stopiti v čolne, da bi odinili, smo opazili, da je tovrstni čoln prelukanjan.

To je moral napraviti nekdo ponoči in hote.

Treba je čim prej čoln popraviti in urno odveslati, da dosežemo vsaj v sredo Slavonski Brod.

(Nadaljevanje sledi.)

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 20. julija 1929, katoličanski: Hilja, pravoslavni: 7. julija, Toma.

Jutri: Nedelja, 21. julija 1929, katoličanski: Danijel, pravoslavni: 8. julija, Prokopije.

DANESNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Zatočišče (Henny Porten, Franc Lederer).

Kino Ideal: Mož proti možu (Harry Piel).

Juniorke tekme na igrišču Ilirije. Pričetek ob 18.15.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matice: Zatočišče (Henny Porten).

Kino Ideal: Mož proti možu (Harry Piel).

Plavalna tekma Ilirije: Karlovaško športno združenje ob 8. zjutraj v kopališču Ilirije.

Juniorke tekme za pokal Ilirije. Pričetek ob 14.45.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Sušnik, Marjtin trg, Kuralt, Gospodarska cesta.

Silna nevihta nad Ljubljano

Ljubljana, 20. julija. Včeraj je bil vroč sopen dan in proti večeru so se pričeli nad mestom kopičiti temni oblaki. Okoli 18.30 je nastala nad Ljubljano huda nevihta, lilo je kakor iz skafila in med nevihto je treskalo in grmelo kakor na sodni dan. Ob 18.30 je treščilo v električni vod paviljona F na velesejnu. Strela je razbila vrata male kabine, ki služi sedaj za pisarno, in ugasila paviljon. Popokalo je tudi več hip. Velesejnska uprava je takoj obvestila gasilce, ki so ogenj kmalu pogasili. Sejem ima okoli 2000 Din škode.

Strahoviti naliv je na Gospodarski cesti pred hišo št. 4 zamažil vse kanale in odtokne in voda je začela prodirati v hišo. Stanovanje hišnice Helene Anžur je bilo hipoma v vodi. Pozvana je bila na pomoč rešilna postaja, ki pa je odgovorila, da ne more intervenirati, ker so tam kanali redno zamaženi in pokvarjeni in je med nalivom vsako čiščenje brezupno. Hiša je last ravnovalnice »Jugoslavijec«.

Iz policijske kronike

V ljubljansko bolnico so včeraj in davi pripeljali več žrtev nesreč in nezgod. Franca Epiha, 21-letnega posestnikovega sina iz Stare Loke pri Kočevju, je konj na paši brcnil s kopitom v trebuh in so morali fanta radi težkih notranjih poškodb prepeljati v bolnico. — Martja Skuli, 63-letna služkinja na Golem pri Zelimljah, je včeraj obirala češnje. Nenadoma se ji je odlomila trhlja veja, padla je več metrov globoko in s težkimi notranjimi poškodbami nezavestna obležala. — Anton Sporn, 24-letni delavec iz Strazišča pri Kranju, se je včeraj preprijal s svojo prijateljico Marijo Hafnerjevo. Med preprijom ga je polila s krompom po obrazu. S težkimi opeklinami so ga prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno. — Berlogar Marija, 20-letna služkin

Nad 400.000 Slovencev v raznih deželah sveta

Kaj poročajo naša podeželska županstva o izseljevanju v Kanado in Argentino — Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani, ki vodi kataster izseljencev iz ljubljanske in mariborske oblasti

Ljubljana, 20. julija. Izseljeniško vprašanje je v tesni zvezi z delavskim vprašanjem. Večinoma so se vsi izseljenci izselili kot delavci in če se je marsikdo izmed njih povzpeli tudi do hišnega gospodarstva, trgovca, podjetnika in tudi do dolarskega milijonarja, je to samo dokaz, da so delavske roke sposobne za ustvarjanje in da se skrivajo v marsikaterem delavcu velik gospodarski talent.

Zanimivo je, da imamo točno statistiko izseljevanja šel od 1. 1921. Do lani koncem decembra izkazuje naslednje podatke iz raznih pokrajin naše države:

Slovenija	15.037
Srbija	7.621
Vojvodina	31.963
Črna gora	3.600
Hrvatska in Slavonija	49.290
Dalmacija	19.638
Bosna in Hercegovina	4.588
Skupaj	136.016

Po raznih delavskih kategorijah se je letos izselilo:

kvalificiranih delavcev 1602 moških, 515 žensk, nekvalificiranih delavcev 1331 moških, 1146 žensk, kmetijskih delavcev 12.477 moških, 1996 žensk, proste profesije 208 moških, 225 žensk, starih ljudi in otrok 1251 moških, 1068 žensk. Skupaj 16.959 moških, 4950 žensk.

Pred letom 1921 nimamo točne statistike na razpolago. Kljub temu smemo po podatkih naših izseljencev sodeč računati, da živi nad 400.000 Slovencev v raznih deželah sveta.

Največ Slovencev živi v ameriških Zedinjenih državah. Njihovo število se čeni na 250.000. V Argentini živi nad 20.000 Slovencev, v Braziliji, Uruguaju, Chile in v ostali Južni Ameriki nad 5000. V Kanado so se začeli Slovenci v večjem številu izseljevati šele l. 1923. Sedaj jih je tam že nad 6000. Letos je kanadska vlada priseljevanje omejila na prav neznaten kontingent, ker hoče zaposliti v prvi vrsti brezposelne Angležje.

V Avstraliji imamo okoli 200 slovenskih izseljencev. Na kontinentu imamo mnogo izseljencev v Nemčiji, Franciji, Holandski in v Luksemburgu. Precej jih je tudi v Turčiji, nadalje v severni in južni Afriki, na Kitajskem in na Japonskem.

Delovanje izseljeniškega urada

Dne 22. decembra l. 1927 je bil sprejet na seji oblastne skupščine predlog o ustanovitvi Oblastnega izseljeniškega urada v Ljubljani. Glasovali so za to skrajno potrebno institucijo vsi takratni oblastni poslanci ne glede na politično naziranje, radi česar imajo naši rojaki v tujini v to institucijo veliko zaupanje.

Oblastni izseljeniški urad ima namen:

- dajati pojasnila osebam, ki se nameravajo izseliti v inozemstvo, preseliti se v tuzemstvo ali onim, ki se vračajo iz inozemstva, ter pomagati izseljencem in njihovim svojcem do njihovih pravic;
- voditi v ljubljanski in mariborski oblasti kataster izseljencev, njihovih rodbinskih članov, kakor tudi vzdrževati z njimi zveze v kulturnem in gospodarskem oziru;
- zbirati podatke o gospodarskih in delavskih razmerah v vseh krajih oblastne emigracije, izdajati v časopisih in letakih o tem poročila ter dajati interesentom informacije;
- prirejati poučna predavanja o izseljevanju;
- pospeševati kolonizacijo zlasti v južnih krajih naše države;
- ustanoviti izseljeniški dom v Ljubljani.

Naš urednik je opazoval, deloma pa po pričah ugotovil naslednje primere, ki ilustrirajo delovanje izseljeniškega urada:

1

Ana K. iz V. je stopila jokajoč v pisarno izseljeniškega urada.

— Gospod nadzornik, usmilite se me! Moj mož je že 18 let v Ameriki, postal je ameriški državljan in ima tam dobro službo. Zahteva, da pridem k njemu in da vzamem s seboj tudi najine 4 otroke. Pripravljen sem za potovanje, vse je v redu, samo potnega lista ne dobim. Prošnja mi je bila že dvakrat odbita, moj mož pa ne verjame tega. Prepričan je, da ga ne maram in mi obeta maščevanje.

Oblastni izseljeniški nadzornik g. Fink je sestavil zapisnik in čez nekaj tednov je Ana K. z otroki vred odpotovala k možu v Ameriko.

2

Marija P. iz L. je pustila svojega moža l. 1920 v Ameriko. L. 1924 ji je poslal iz Newyorka affidavit, naj pride z otrokom k njemu. Potnega lista do danes ni prejela, ker je bila ameriška kvota vedno pred njo izčrpana. Mož v Ameriki ženi ne verjame tega in zato ji že več let ne piše. Uboga Marija ni vedela, ali je mož živ ali mrtev. Zadnje upanje je bilo, da ga izsledijo oblastni izseljeniški urad in — izsledil ga je!

3

Roza M. že eno leto ni dobila pisma od svojega moža v Kanadi. Obrnila se je na Oblastni izseljeniški urad, ki je ugotovil, da stanujejo z M. še 4 Prekmurci pod istim naslovom. Na vprašanje izseljeniškega urada, zakaj M. ne piše svoji ženi, so omenjeni Prekmurci odgovorili, da M. vedno piše domov ter da so se morala pisma zgubiti na pošti.

4

Stari Ljubljčan P. je imel sina v Londonu, kjer se je naučil angleščine in se l.

1923 preseli v Sydney. Fant je pozabil na dom in že več let ni dal glasu od sebe. Oče se je v skrbeh zatekel na Oblastni izseljeniški urad, ki je uvedel obširno poizvedovanje. Čez dva meseca je prišlo poročilo, da ima P. v Sydneyu lepo uspevajočo obrt. V dokaz je bila poročilu priložena P. vizitka.

5

M. Sušteršič iz P. je hotela v Kanado. Medpotoma so v Hamburgu ugotovili, da je bolan, radi česar so ga oddali v bolnico. Po treh tednih je ozdravel, smola pa je hotela, da je prejel obvestilo, da mu je doma obolela mati. Mož se je vrnil domov in prosil, naj mu parobrodna družba vrne vplačano vozarino v znesku 10.000 Din. Oblastni izseljeniški urad je sestavil zapisnik in ga poslal na pristojno mesto.

6

Marija S. iz B. je vstopila v črni obleki in prosila intervencije, da prejme po svojem možu, ki se je smrtno ponesrečil v Kanadi, zavarovalnino, odškodnino in vzgojevalnino za otroke. Sestavil se je zapisnik, ki je šel svojo predpisano pot.

7

Uršula B. iz M., tudi črno oblečena, je predložila ček za 1000 dolarjev ter veselo pripovedovala, da je intervencija za zavarovalnino po njenem v Kirkland lake smrtno ponesrečenemu možu ne pričakovano hitro uspeša. Prosila je, naj ji urad pomaga pri zamenjavi čeka, da ne bo ogozljuna. Izseljeniški nadzornik je že vzel klobuk, da gre z B. po bankah, ko je vstopil nekdo, ki je povedal, da je mož Marije B. poslal iz Kanade 200 dolarjev in da jo je pri zamenjavi tako ohranil, da je prejela za dolarje samo po 51 Din. Izseljeniški nadzornik je izjavil, da bi prejela za dolarje lahko po 56 Din, če bi dolarje prinesla v Ljubljano. O slepariji se je sestavil zapisnik in uvedlo postopanje po valutnih predpisih.

8

V urad je vstopila skupina mladih fantov, da se informirajo o razmerah v Franciji in na Holandskem. Izseljeniški nadzornik jim je pojasnil tamšnje delavske razmere in jim prebral poročila zaupnikov. Svetoval jim je, naj odpotujejo raje kot kolonisti v Južno Srbijo, kjer postanejo po 10 letih lastniki kmetij. To je bilo fantom seveda zelo všeč. Sedaj se zbira skupina 20 kmetijskih fantov, ki bodo ustanovili v južni Srbiji slovensko kolonijo vas. Kdor ima okoli 10.000 Din gotovine, t. j. toliko, kolikor velja vožnja v Kanado, naj se pridruži tej skupini, da postane po 10 letih lastnik levega in rodovitnega posestva v južni Srbiji.

Kako je urejeno poslovanje

Podlaga poslovanja izseljeniškega urada tvori kataster izseljencev, ki vsebuje 3 registre, in sicer:

1. poimenski alfabetično urejeni kartotekni register;
2. register krajev in provinc naselbin naših izseljencev oz. krajev njihovega zaposlenja;
3. zbirko sveh po naših občinskih uradih predloženih popisnic svojih izseljencev.

V poimenski kartotekni register se vpisujejo vsi znani podatki naših izseljencev, tako da dobi vsak interesent zaprosena pojasnila. Ta register se vodi urejeno po državah naše emigracije. Kartotekni listi tega registra bodo vsebovali ime in priimek, rojstne podatke in zaposlenje v tujini, naslove najbližjih sorodnikov v domovini itd. Register krajev in provinc naših izseljeniških naselbin obstoji iz posebnega zvezka vsake naselbine ali province ter ima vsak zvezek 6 ali po potrebi tudi več tabel, in sicer:

Tabela I. s splošnimi podatki, tabela II. Podporne organizacije, tabela III. Kulturne institucije, tabela IV. Casopise, tabela VI. Adresar vplivnih naših ljudi.

Tabela I. vsebuje skupno število naših izseljencev poimeno po naselbinah ali provinc, kratek popis kraja in okolice ter tam obstoječih podjetij, v katerih najdejo naši izseljenci zaposlenje, kakor n. pr. stavbna podjetja, rudnike, tovarne, velike farme itd.

Tabela II. bo dajala pojasnila našim izseljencem v tujini.

Tabela III. bo vsebovala vse naše kulturne institucije dotičnega kraja, kakor župnije, šole, izobraževalna društva, čitalnice, gledališča in društvene domove, dvorane, telovadnice, nogometna in druga sportna društva ter imena njihovih predsednikov in upravnikov.

Tabela IV. bo vsebovala vse v tistem kraju izhajajoče časopise, revije in publikacije z naslovi izdajateljev in urednikov.

Tabela V. bo vsebovala vse v tem kraju ali provinci obstoječe poslovne tvrdke, n. pr. banke, notarske pisarne, zavarovalna društva, pisarne za preskrbo dela, trgovine, hotele, restavracije, kavarne in razna druga podjetja, ki so v rokah naših rojakov, nadalje potovalna podjetja, katerih se lahko poslužijo naši izseljenci.

Tabela V. se bo izpolnjevala z naslovi naših uglednih, zavednih in zaupanja vrednih izseljencev, ki so na razpolago drugim izseljencem z nasveti in pomočjo.

Zbirka po naših občinskih uradih predloženih seznamov izseljencev bo pojasnjevala, koliko izseljencev ima vsaka občina, kje žive in kako se jim godi.

Poročila podeželskih županstev

Zelo zanimiva so poročila naših podeželskih županstev, kako se godi v tujini njihovi

vim izseljencem in kam bi bilo umestno izseljevati se. Iz kupa poročil navajamo naslednja:

— Večinoma služijo tukajšnji ljudje v Ameriki dobro in se je ravno temu zahvaliti za dejstvo, da nimamo v tukajšnji občini nobene zadolžene kmetije, dočim je bila pred 50 leti cela občina en sam velik dolg.

Tukajšnja ljudstva je pač še vedno preveč za tukajšnji kraški svet in je dobro, da so se nekateri umaknili, ter zemljo oddali drugim. Sicer se pa gospodarji, ki imajo le količjak posestva, vračajo vedno v domovino in si, kolikor dopuščajo razmere, izboljšujejo svoja posestva.

Če bi vsi izseljenci iz tukajšnje občine ostali doma s svojim potomstvom vred, bi si niti v najrodovitnejših letih ne prideli potrebnih živil in posledica bi bila tatvina in ropanje ali pa lakota.

Županstvo občine Sinji vrh.

— V Kanadi je za naše izseljence bolj slabo, ker so službeni največ po farmah, kjer imajo delo le začasno. Le izjemoma dobijo delo v kakem premoženiku s stalnim zaposlenjem in dobro plačo. Čutiti je pri nas od naših izseljencev, da ravno iz Kanade ne pošiljajo nikakega denarja domov in se že po tem ve, da se jim slabo godi, ker ne pišejo.

Obtrtni sicer lažje dobe stalno službo, ne pa tako poljedelci. Marsikdo je odpotoval v Kanado, da bi lažje prišel v Ameriko k svojcem, kar se je nekaterim posrečilo, drugim zopet ne. Jožeta Oražma iz Lipovca so n. pr. na meji ustrelili, ko se je hotel vtihotapiti v Ameriko.

Županstvo je torej mnenja, naj bi se v bodoče ne dovoljevalo izseljevanja v Kanado.

Županstvo občine Ribnica.

— Večina izseljencev, bivačih v Severni Ameriki in v Kanadi je zelo dobro situirana. Da se jim v inozemstvu dobro godi, jim pomaga v prvi vrsti to, da so nemškega pokolenja in da se zelo hitro življe v nove razmere. Izseljencem nemškega pokolenja oz. nemško govorečim se posebej v Kanadi nudijo mnogo večje ugodnosti kakor drugim priseljencem. Tudi se vsi, ki so se dosedaj tja izselili, zelo pohvalijo in tudi stalno podpirajo svoje sorodnike v domovini.

V splošnem vlada pri nas posebno za Kanado precejšnje zanimanje. Naše izseljence vabijo tja nemški farmarji in jih tudi dobro plačajo, kar potrjuje že dejstvo, da se do danes še nihče izmed njih ni pritožil, da mu gre slabo, dočim se o slovenskih izseljencih stalno bere, da naletijo na zelo slabe postojanke. Ta slučaj pa za kočevske izseljence ne velja.

V Argentini in v drugih državah Južne Amerike nimamo iz Kočevja izseljencev. Nehaja se pa eden v Braziliji — Tomaž Penko, ki pa je optant, doma iz Postolne in se je tja izselil že pred rešenjem optcije. Imenovan je pisal eno leto po odhodu svojemu bratu orožniku, da se nahaja v San Paulu, da ne more dobiti posla in da bi se rad vrnil v domovino. Od tedaj se ni več oglasil in se ne ve, ali biva še tam ali se je kam preselil.

V državah severne Amerike pa živi množina Kočevjarjev in so, kakor smo že omenili, vsi dobro situirani ter tudi pomagajo svojim na novo tja priseljenim rojakom do kruha.

Ostali izseljenci, ki bivajo po raznih državah Evrope, pa navadno vegetirajo kot obrtniki, uradniki in slično. Ti se navadno ne vrnejo nikdar več v domovino, ker so povečini rojeni v inozemstvu in ker nimajo doma nobenega premoženja, da bi se lahko preživljali na stara leta.

Končno omenimo še, da se Kočevjarji stalno izseljujejo in da se jih nahaja v domovini razmeroma malo. K temu jih silijo razmere in pa teren, ki je kraškega značaja. Doma ostanejo le nekateri obrtniki in trgovci, vse drugo se pa izseli.

Vseh izseljencev je okoli 800 do 900. Ne ve se pa, kje se nahajajo, ker so se nekateri izselili že pred 40 do 50 leti in imajo družino oz. otroke, ki so v novi domovini že naturalizirani. Od teh se nikdo več ne povrne in tudi ne vzdržujejo stikov s staro domovino.

Županstvo občine Kočevje.

— Županstvo je poizvedovalo pri sorodnikih o razmerah, v katerih žive naši izseljenci v Kanadi in v Argentini ter ugotovilo, da žive v Kanadi vsi v zelo dobrih razmerah. Nudi se jim namreč možnost večjega zaslužka, dočim so v Argentini razmere slabše in zaslužek manjši. Po mnenju podpisane županstva je sedaj Kanada edina država, kamor je izseljevanje priporočljivo.

Županstvo občine Cerklje ob Krki.

Iz pisem, ki jih pišejo izseljenci iz Argentini in v Kanado svojcem, je razvidno, da se jim dobro godi in da imajo dobro plačo. Poslali so že precejšnje zneske denarja svojcem. Razmere v navedenih državah so potemtakem ugodne za naše izseljence. Priporočati je izseljevanje v Argentino, dokler se razmere tam ne poslabšajo.

Županstvo občine Moste.

Kam se lahko izseljujemo

Naša vlada v splošnem ne zabranjuje izseljevanje v države, kjer jim je zagotovljeno delo s primernim zaslužkom. Priseljevanje je pa že skoro v vseh urejenih državah omejeno. Za Zedinjene države znaša kvota za našo kraljevino od 1. julija t. l. 854 oseb letno. Prvo polovico, t. j. prvenstveno, razdelijo ameriški konzulati popolnoma brez vpliva jugoslovenskih oblasti in sicer: starišem ameriških državljanov, ki potuje-

jo k slednjim v Ameriko; kvalificiranim poljedelcem, ki jih povabi farmer v Ameriki k sebi na farmo; zakonskim možem ameriških državljanov, poročenih po 25. maju 1928. Ta kvota je po zadnji objavi ameriškega konzulata že za 3 leta zasedena.

V drugi polovici kvote imajo prvenstvo žene in otroci naših državljanov, ki so prišli legalno v Zedinjene države. Te vrste reflektantov je toliko, da ne bodo nikoli prišli vsi na vrsto ter da je navadnim reflektantom vsako upanje zastoj.

Izseljevanje v Kanado je urejeno tako, da ugotovi uprava kanadske države vsako leto, koliko novih moških poljskih delavcev je potrebnih za prihodnje leto za zemljišča v bližini železnice Canadian Pacific Railways in Canadian National Railways.

Razen tega kontingentiranega priseljevanja v skupinah je priseljevanje v Kanado še dovoljeno:

1. kmetijskim družinam na podlagi predpisanega garantnega pisma;
2. nominirancem, ki so imenoma pozvani iz Kanade za poljsko delo na farmah po kanadski železniški družbi in
3. pozvanim osebam, če imajo dovoljenje kanadskega departementa za emigracijo in kolonizacijo v Ottavi, Winnipegu ali Vancouveru.

V Argentini je priseljevanje dopustno a) onim, ki s potrdilom svoje občine dokažejo, da so kvalificirani kmetijski delavci na modernih kmetijskih strojih in ki vrhu tega dokažejo, da bodo imeli pri izkrcanju še najmanj 25 dolarjev gotovine; b) onim, ki so jih pozvali v Argentini živeti rojaki in jim preskrbeli delo.

Argentinski generalni konzul v Beogradu je objavil, da je priseljevanje v Argentino dovoljeno tudi mizarjem, kovcem, sedlarjem, zidarjem, krojačem, dekoraterjem, mehanikom, pekomo in čevljarjem.

Priseljevanje v Avstralijo je za našo državo tudi kontingentirano na 600 oseb letno. Vsak izseljenec mora imeti Landing permit, ki ga preskrbi kakšen rojak pri seljeniški oblasti v Melbourne.

V Brazilijo, Chile, Uruguay in ostale države Južne Amerike je priseljevanje sicer prosto, vendar mora priložiti vsakdo svoji prošnji pisan dokaz, da mu je preskrbljeno delo s primernim zaslužkom.

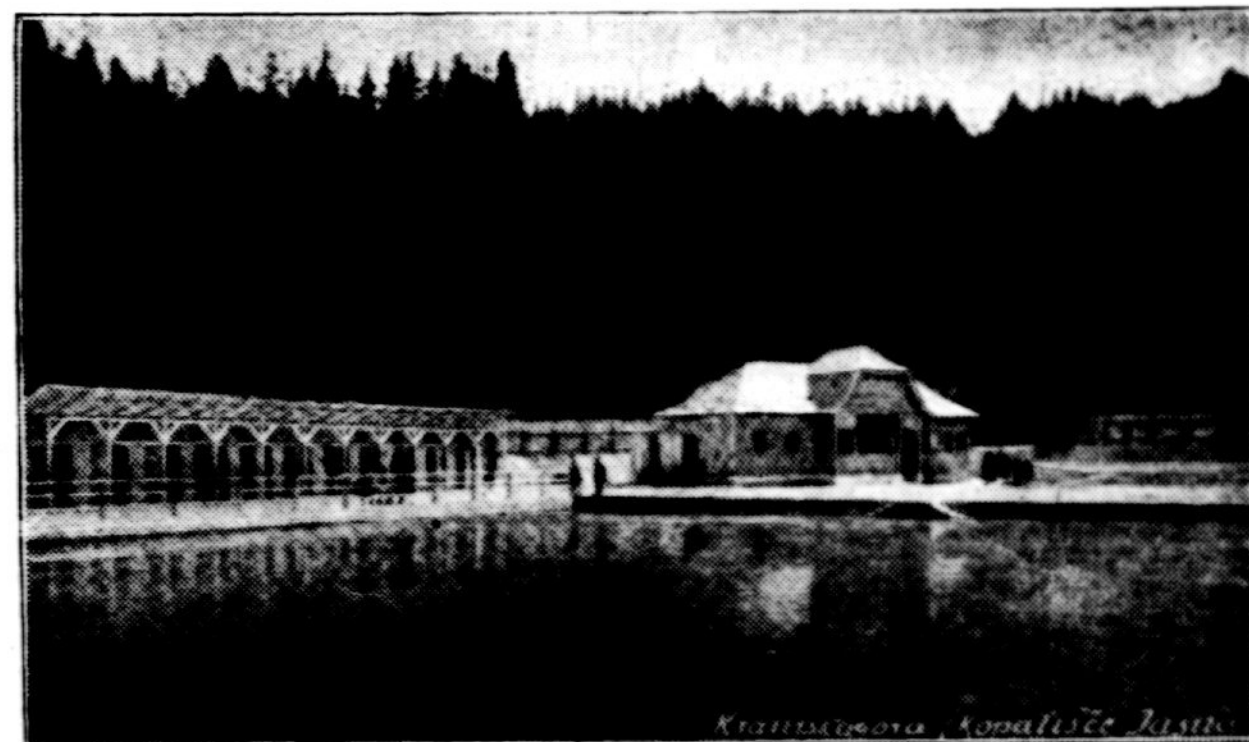
Za izseljevanja v Francijo, Belgijo in druge države kontinenta je potrebna za potni list in vizum delovna pogodba, ki mora biti potrjena po ministrstvu dotične države.

Kdo vodi nadzorstvo izseljevanja

Izseljeniško službo vodi v najvišji instanci izseljeniški odsek ministrstva socialne politike v Beogradu, izvršilni organ je pa za vso državo izseljeniški komisariat v Zagrebu, ki mu načeluje dr. Fedor Oranicki.

K otvoritvi kopališča v Kranjski gori

Dve, za tujski promet važni prireditvi v Kranjski gori — Hvalovredna požitvovalnost domačinov, ki so zgradili na prostem krasno kopališče

Kranjskogorsko kopališče, Kranjska gora

Eno naših najlepših in najprijetnejših letovišč, romantična Kranjska gora z divnim razgledom na gorske velikane v ozadju in s krasnimi smrekovimi gozdovi v neposredni bližini, proslavi jutri dva za razvoj našega tujeskega prometa zelo važna in pomembna dogodka. Agilno kranjskogorsko Tujsko-prometno društvo proslavi 25-letnico svojega obstoja, obenem bo pa svečano otvorjeno javno kopališče »Jasna« ob Pišenci. V Kranjsko goro pohite jutri mnogi prijatelji naravnih lepot, da se udeležijo z letoviščarji in domačini teh dveh pomembnih prireditvi.

Leta 1904 je ustanovil tedanji okrožni zdravnik g. dr. J. Tičar v Kranjski gori tujskoprometno društvo pod imenom »Letoviško društvo« in ga je vodil z uspehom do l. 1920. Nadaljni predsedniki društva so bili od l. 1920 do 1921 g. Jože Košir, od l. 1921 do 1924 g. Andrej Černe, od leta 1924 do 1927 g. Leopold Zore in od l. 1927 dalje gospod Daniel Seifman. — Društvo se je pozneje preimenovalo v Tujskoprometno društvo in njemu se ima Kranjska gora poleg svojih naravnih lepot in zdravega planinskega zraka v prvi vrsti zahvaliti, da je postalo eno naših najljubljenejših letovišč in da ima vse pogoje za uspešen razvoj.

Izredni občni zbor društva, ki se je vršil lani 2. junija, je soglasno sklenil zgraditi javno kopališče na prostem. Prostor je priporočal društvu g. prof. Vurnik na kraju, kjer je prej stalo kopališče, zgrajeno leta 1911 na inicijativu tedanjega predsednika g. dr. Tičarja. Betonska in druga dela za temelje kopališča je prevzelo stavbno podjetje J. Slavec v Kranju, tesarska in mizarjska dela pa g. Fran Soklič z Bleda. Stroški znašajo do sedaj nad 400.000 Din.

Obleke iz umetne svile hranite trajno v dobrem stanju, ako jih perete v Luxu milu v luskah.

L 142

LUX

Zelo važen je za Slovence pri tem komisarijatu oddelek za dosego zapiščin v tujini umrlih naših rojakov in pa pravna zaščita naših izseljencev. V tem oddelku so zaposleni najboljši juristi, bivši aktivni državni uradniki. Marsikatera slovenska vdova ponesrečenega izseljenca, njegovi starši ali otroci morajo biti temu uradu hvaležni, da so prešli brez stroškov odškodnine.

V tesni zvezi s tem oddelkom je tudi Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani, ki sprejema vse prijave, tako da ni treba prireditvi napraviti dolge poti do Zagreba ali pa plačati odvetnika za sestavo vloge. Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani, kakor smo videli, tudi nadzoruje izseljevanje in posreduje v interesu izseljencev in njihovih svojcev. —k.

—k.

Dnevne vesti.

— Dom kulture in tiska v Beogradu. Beograjski književnik in novinarji so pokrenili sporazumno z mestno občino akcijo za zgraditev doma kulture in tiska. Zgraditi nameravajo reprezentativen dom, obstoječ iz starih palač. Dom bi stal v bližini Narodnega gledališča na stavbišču, ki je vredno okoli dva milijona Din in ki bi ga dala občina brezplačno na razpolago. V prvi palači bi imeli novinarji društvene prostore in šolo, v drugi bi bil Pen-klub, društvo književnikov, prostori Jadranske Straže in drugih kulturnih ustanov. V drugem delu palače na levem vogalu bi bila velika čitalnica beograjske občine in velika knjižnica, ker ima občina mnogo knjig, do katerih ljudstvo ne more, ker ni na razpolago knjižnice. Na četrtem vogalu bi bil velik muzej beograjske občine. Za ta muzej se zanima tudi kralj.

— Družba sv. Cirila in Metoda prosi svoje podružnice, da prirede sedaj, v poletnem času kegljanje na dobitke v korist CMD. V preteklem letu je dobila družba od nekaterih podružnic prav lepe prispevke, a letos do sedaj samo od ene podružnice.

— Porotniki za tretje porotno zasedanje v letošnjem letu. Za tretje porotno zasedanje v tekočem letu so imenovani pri dež. sodišču v Ljubljani za predsednika predsednik dež. sodišča Fran Rekar, za namestnike podpredsednik dež. sodišča Peter Keršič in sodniki okrožnega sodišča Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser, Jakob Antloka, Josip Janša, dr. Alojzij Gradnik, dr. Milko Kranjc in dr. Milko Gaber; pri okrožnem sodišču v Celju za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike sodniki okrožnega sodišča dr. Friderik Bračič, dr. Ivan Premščak in dr. Valentin Levčnik; pri okrožnem sodišču v Mariboru za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Fran Žihar, za namestnike podpredsednik okrožnega sodišča Franc Pichler ter sodniki okrožnega sodišča Fran Posega, Janko Guzelj, Oskar Dev, Ivan Zemljčič, dr. Fran Vidovič in Fran Pečnik; pri okrožnem sodišču v Novem mestu za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Jurij Polenšek, za namestnike sodniki okrožnega sodišča Anton Kuder, Jakob Luznar in Božidar Romfi.

— Razpisani zdravniški službi. Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje po eno mesto honorarnega zobozdravnika na šolskih poliklinikah v Ljubljani in v Celju. Prošnje je treba vložiti do 5. avgusta.

— Razpisana služba okrajnega cestarja. Okrajni zastop v Konjicah razpisuje službo okrajnega cestarja za cestno progo Loče - Sv. Jerne. Loče - kolodvor - dovozna cesta in cesta Poljčane - Konjice od km 6,5 do km 7,5. Prošnje je treba vložiti do 15. avgusta.

— Razid društva. Narodna čitalnica na Prevaljah se je po soglasnem sklepu članstva prostovoljno razšla ter je odstopila vso svojo imovino Sokolskemu društvu v Prevaljah.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list št. 75. z dne 18. t. m. objavlja zakon, s katerim se uveljavljajo in uveljavljajo kazenski zakonik, zakonik o sodnem kazenskem postopanju ter zakon o izvrševanju kazni na prostosti, dalje postopanje pri uvozu strasturske soli in natečaj za sprejem učenik v babilsko šolo v Beogradu.

— Nalezljive bolezni v mariborski oblasti. Od 1. do 7. t. m. je bilo v mariborski oblasti 48 slučajev vnetja priušne slinavke, 27 tifuznih bolezni, 2 griže, 46 škrlatinke, 53 ospic, 11 davice, 5 šena, 3 krčevite odrevnosti in 6 vrančnega prisada.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 17. julija je bilo v ljubljanski oblasti 18 slučajev svinjske kuge, 19 svinjske rdečice in 4 konjskih garij. V mariborski oblasti je bilo 15. t. m. 10 slučajev vrančnega prisada, 3 mehurčaste kuge, 48 svinjske kuge, 42 svinjske rdečice in 1 čebelnje gnobice.

— Razpisane službe. Pri mostarski oblasti samoupravi so razpisane službe gradbenega referenta, pomožnega tehnika, in sedmih cestnih nadzornikov. Prošnje, katerim je treba priložiti dokumente o dosežanju službovanju, izpicevala itd. je treba poslati do 10. avgusta komisariju oblasti samouprave, Mostar.

— Topla Sava. Temperatura Save pri Tomačevem je znošala večer popoldne 20,2. Kopanje v Savi je torej prav prijetno, toda mnogim je Sava žal preveč od rok.

— Anketa o izseljenstvu. 5. avgusta se bo vršila v Splitu široka zasnovana anketa o izseljenstvu, katere se udeležijo tudi ministri socialne politike dr. Drinković.

— Tiskovna pomota. V večeršnjem članku »Poglavje o dr. J. Tavčarju« je nastala vsled tiskovne pomote beseda »subserioznost«, ki ničesar ne pomeni in se ima glasi »superiornost«.

— Nakazilo v Grško po Poštni hranilnici. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo z Grško za nakazila v to državo. Imetniki ček, računa lahko odredijo izplačila v Grško pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh kot tudi poprej navedenih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica izplačila in države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

— Iz Dolenje vasi pri Ribnici bo vozil od gasilke slavnosti v nedeljo, dne 21. julija t. l. za goste v Ljubljano poseben vlak ob 20. uri zvečer od postaje Ribnica, ki bo imel zvezo s ponočnim brzovlakom proti Zidanemu mostu in Raketu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo in toplo vreme in da lokalne nevihte niso izključene. Včeraj je bilo v severozahodnih krajih naše države deloma oblačno, v jugovzhodnih pa lepo vročina vedno bolj pritiska. V Splitu je bilo včeraj 36, v Skoplju 33, v Ljubljani 30,2, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 30, v Ma-

riboru 25 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,2 mm, temperatura je znašala 16,6.

— »Sind Sie deutschgesinnt?« Tako izprašuje bolnike na kirurškem oddelku deželne bolnice v Celovcu strežnica Kati Lepušič. Če kdo izjavi, da ni »deutschgesinnt«, potem je lahko prepričan, da bo slabše postrežen, nego drugi bolniki. To je že višek nesramnosti. Mnenja smo, da bo lezen nima ničesar opraviti z narodnostjo in ker vsi bolniki enako plačujejo, imajo tudi enake pravice do postrežbe. »Koroški Slovenec«, ki je priobčil to vest, zahteva od deželnega glavarja Leera, kateremu so bolnice podrejene, naj napravi red.

— Smrtina kosa. Danes je preminula v Ljubljani ga. Josipina Klemenjak, rol. Janežič. Pogreb bo v ponedeljek ob 16, z Medvedove ceste št. 25. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

POTENJE ROK, NOG itd.

zanesljivo odstrani »SUDOR«-mast lekarn »Pri orlu«, Celje.

— V dobi sleparij in poneverb. Na jugu države, zlasti v Banatu so zadnje čase sleparije in poneverbe kar na dnevem redu. Tako so bile v zadnjih mesecih odkrite kar tri velike poneverbe in sleparije, k sreči se je pa oblastim posrečilo nepoštenjakoviče prijeti. Tako je bil te dni v Brčkem, kjer se je skrival, prijet posestnik Lazar Stankov iz Palanke, ki je lani izstavil dve menici, glaseči se na 86.000 in na 40.000 Din ter na njih ponaredil podpisa veleposestnikov Nikole Stankova in Pavla Pejaka iz Palanke. Menici je Lazar pri neki novosadski banki eskomptiral. Cim sta bili menici iztoženi, so ugotovili, da sta bila podpisa ponarejena. Nikola Stankov in Pavel Pejak sta Lazarja Stankova ovadila. Policija je sleparijo zasledovala več mesecev, pa ga ni mogla najti. Te dni so ga v Brčkem prišli in izročili sodišču. — Iz Ade v Banatu je nedavno pobegnil bivši direktor tamošnje Eskomptne banke Rein. Pri reviziji knjig so ugotovili 900.000 Din primanjkljaja. Banka je napovedala konkurz, primanjkljaj 900.000 Din pa je bil v svrhu zavarovanja upnikov intabuliran na premoženja članov upravnega sveta. Rein je pobegnil v Budimpešto, kjer so ga pa takoj spoznali in že na kolodvoru prišli. Te dni so ga madžarske oblasti izročile našim v Subotici. Rein se izgovarja, da denarja ni poneveril, marveč, da se je zašpekuliral. Mož je zaenkrat ostal v zaporu, čeprav je ogorčeno protestiral. — Pred mesec je pobegnil pristav okrajnega urada v Vračarju pri Beogradu Zarko Radulović in poveril 440.000 Din. Čeprav je policija za njim izdala tiralo, ga ni mogla izslediti. Radulović je izginil brez sledu. Čez 14 dni ga je v Berlinu opazil v elegantni restavraciji na Kurfürstendammu neki beograjski odvetnik in je obvestil berlinsko policijo. Lopov je pa menda zavohal nevarnost in je srečno odnesel pete. Ker je mož dobro obvladal francoščino, je bila beograjska policija prepričana, da je Radulović pobegnil v Francijo. Zato je bila te dni prijetno presenečena, ko je iz Talina na Estonskem prejela vest, da je bil tam aretiran Zarko Radulović. Tamošnja policija ga je aretirala, ker se je sumljivo vedel. Smatrala ga je za boljševiškega agenta. Po dolgotrajnem zasliševanju je lopov priznal, da je identičen z Zarkom Radulovićem iz Srbije. Policija je spoznala, da ima oravka z nasledovanjem defraudantom in je brzolavno obvestila naše oblasti. Radulović bo izročen našim oblastem.

— Samomeri. V Mokrinu v Banatu se je ustrelil ruski emigrant Nikolaj Gorel. Bil je takoj mrtel. Kaj je Rusa poginilo v smrt, ni znano, zdi se pa, da je bilo domotožje. — V Novem Bečuju se je radi bede obesil 60letni Ignac Horvath. — V Dubrovniku se je zastrupila z lizolom 22letna Vukosa Davidović. Vukosa je imela ljubavno razmerje z nekim uradnikom, katerega ljubezen se je pa zadnje čase ohladila. Dekle je poskušalo vse, da si priklone fanta nase, ko je pa uvidelo, da je vse zaman, je segla po steklenici lizola in ga izpila 200 gramov. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer je pa kmalu v groznih mukah zastrupljenju podlegla.

— Samomeri. V Mokrinu v Banatu se je ustrelil ruski emigrant Nikolaj Gorel. Bil je takoj mrtel. Kaj je Rusa poginilo v smrt, ni znano, zdi se pa, da je bilo domotožje. — V Novem Bečuju se je radi bede obesil 60letni Ignac Horvath. — V Dubrovniku se je zastrupila z lizolom 22letna Vukosa Davidović. Vukosa je imela ljubavno razmerje z nekim uradnikom, katerega ljubezen se je pa zadnje čase ohladila. Dekle je poskušalo vse, da si priklone fanta nase, ko je pa uvidelo, da je vse zaman, je segla po steklenici lizola in ga izpila 200 gramov. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer je pa kmalu v groznih mukah zastrupljenju podlegla.

— Samomeri. V Mokrinu v Banatu se je ustrelil ruski emigrant Nikolaj Gorel. Bil je takoj mrtel. Kaj je Rusa poginilo v smrt, ni znano, zdi se pa, da je bilo domotožje. — V Novem Bečuju se je radi bede obesil 60letni Ignac Horvath. — V Dubrovniku se je zastrupila z lizolom 22letna Vukosa Davidović. Vukosa je imela ljubavno razmerje z nekim uradnikom, katerega ljubezen se je pa zadnje čase ohladila. Dekle je poskušalo vse, da si priklone fanta nase, ko je pa uvidelo, da je vse zaman, je segla po steklenici lizola in ga izpila 200 gramov. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer je pa kmalu v groznih mukah zastrupljenju podlegla.

— Samomeri. V Mokrinu v Banatu se je ustrelil ruski emigrant Nikolaj Gorel. Bil je takoj mrtel. Kaj je Rusa poginilo v smrt, ni znano, zdi se pa, da je bilo domotožje. — V Novem Bečuju se je radi bede obesil 60letni Ignac Horvath. — V Dubrovniku se je zastrupila z lizolom 22letna Vukosa Davidović. Vukosa je imela ljubavno razmerje z nekim uradnikom, katerega ljubezen se je pa zadnje čase ohladila. Dekle je poskušalo vse, da si priklone fanta nase, ko je pa uvidelo, da je vse zaman, je segla po steklenici lizola in ga izpila 200 gramov. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer je pa kmalu v groznih mukah zastrupljenju podlegla.

Zobozdravnik dr. Rodoschegg

ne ordinira

DO 25. AVGUSTA.

— Velik požar v Novem Sadu. V tvornici za konzerve, katere lastnik je Djoka Dundjerski v Novem Sadu, je v četrtek izbruhnil požar, ki se je naglo širil. Goreti je začel oddelek za kavo. Prihitieli so tvorniški, mestni in prostovoljni gasilci, ki so oginili s težavo pogasili. Škoda znaša okoli 300.000 Din.

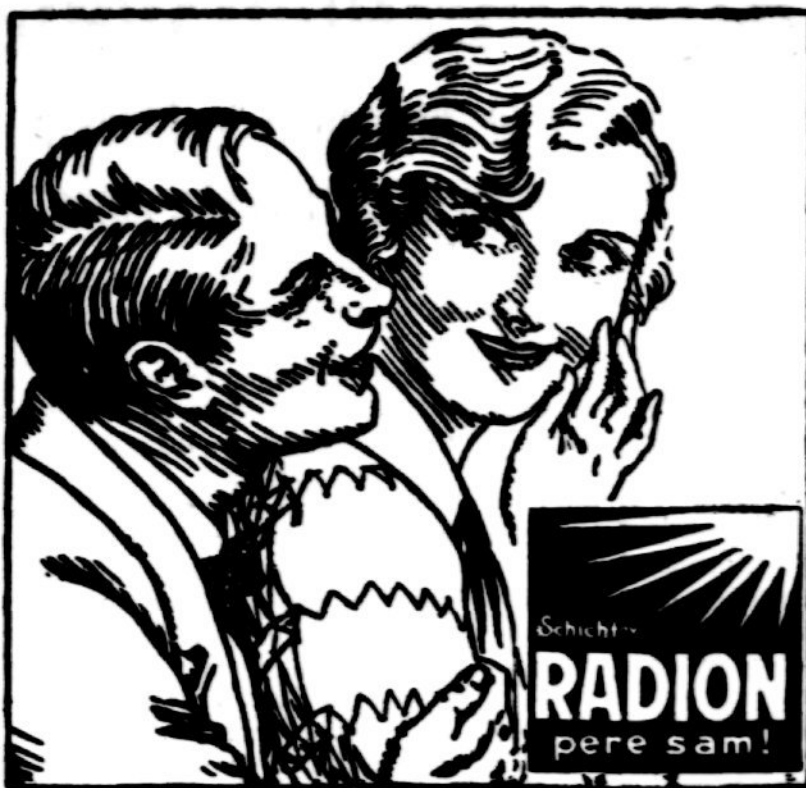
— Umor iz osvete. V Nikoliku pri Vel. Bečkereku je v četrtek zvečer neznan slovinec zavratno ustrelil posestnika Nikolo Naja. Zadel ga je v glavo in je bil nesrečen takoj mrtel. Bajle gre za čin osvete.

— Samomeri. 20letne mladenke. Včeraj zjutraj se je v Subotici obesila 20letna Ana Sevič. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano, zdi se pa, da je varok nesrečna ljubezen.

— Pranje bres mila je ravno tako nemogoče kakor brez vode. To mnenje ne prevladuje samo pri vseh dobrih gospodinjah, temveč tudi pri znanstvenikih, ki so proučevali problem pranja. Glej oglaš. »Gazela«.

— Zrebanje loterije »Zupanove jame« bo 15. avgusta. Česti dobiček je namenjen za elektrifikacijo jame. Kupujte srečke.

— Vse nosi le kopalne obleke znamke »IKKOLJ«, ker se odlikujejo po izvrstni kvaliteti in čudovitem sestavu barv. 65-L. — Budilke prvovrsten fabrikat F. Čuden, Prešernova 1.

Sladko skrivnost

je razodela gospa Mica svojemu srečnemu soprogu. Lahko bo od sedaj uživala prepotreben mir, ker ji trudapolno in neprijetno delo pranja odvzema

Schicht ov
RADION

Iz Ljubljane

lj. — Seja ljubljanske občinske uprave. V torek 23. t. m. ob 17. se bo vršila v mestni dvorani javna seja ljubljanske občinske uprave. Na dnevnem redu so poročila finančnega, gradbenega, personalnopravnega, stanovanjsko-gradbenega, policijsko zdravstvenega in socijalno-političnega oddelka. Po javni se bo vršila tajna seja, ki bo razpravljala o poročilih personalnopravnega oddelka.

—lj. Obnova hiš. Hiralnica sv. Jožefa na Vidovdanske cesti bo popravila svoje dvonadstropno dvorišno poslopje. Hiša dobi nov omet, nato bo pa pobeljena. Zapadni konec hiše je obrnjen v Kotnikovo ulico in ima hiš. št. 4. Obnovo zidu je prevzel stavbniš Matko Turk. — Na Večni poti se popravila in beli visokoprstna hiša postnega uradnika Podgornika. — Na Dolenjski cesti se obnavlja hiša, ki je last ljubljanske univerze. Popravila in obnavlja se tudi škara pred hišo št. 23. — Na Poljanski cesti se bori hiša št. 4 škofjskega ordinarijata. — Albin Vrbovec, posestnik in gostilničar na Borštnikovem trgu hiš. št. 8, renovira gostilniške prostore. — Fr. Jemec, poštni uradnik v p. preureja in obnavlja sobe v prvem nadstropju svoje hiše št. 8 na Tržaški cesti. — Hiša ob križišču Aleksandrove ceste in Selenburgove ulice dobi tudi zunanjo praznično lice. V ta namen so odri že postavljene. Hiša je lastnina Jadransko-Podunavske banke. — V Aškerčevi ulici je v delu obnova hiše, v kateri je inštitut za rudarstvo. Poslopje stoji aredi velikega vrta nasproti tehniški fakulteti.

—lj. Poštniška kolonija mestne občine Velesove. Dne 23. t. m. se vrne v Ljubljano I. kolonija mest. obč. z Velesovega. Otroci prispejo v Ljubljano ob 12. uri. Starši se posvijo, da pridejo po otroke 23. t. m. ob 12. uri v Mestni dom.

—lj. Danes ob 20. priredi učiteljski pevski zbor koncert v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vabimo učiteljsko iz Ljubljane in bližnje okolice, pa tudi učiteljsko in zboru naklonjeno občinstvo, da poseti to prireditev v čast delegatov pokrajinske skupščine UJU. Dobiti bo tudi tiskano besedilo oporeda. Dobrodošli prostovoljni prispevki v kritje režijskih stroškov koncerta.

— Nasamile! Pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani se je preselila v Ključavničarsko ulico št. 3. II. nadstropje. Vhod Mestni trg 22 ali Cankarjevo nabrežje št. 13. Podpirajte zlasti sedaj najbednejše slepe.

—lj. Izredni občni zbor podpornega društva slepih ljubljancev v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 4. avgusta ob 8. uri zjutraj v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti 20. Odbor.

—lj. Predavanje in poskusno kuhanje s plinom. Drevi ob 20 bo predavala voditeljica gospodinjstva gđa. Zemljanova v jedilnici Mladice o plinu v gospodinjstvu. Vstop prost.

Iz Celja

—c. Mestni avtobusni promet. Po dosedanjih izkušnjah avtobusni promet mesta Celja prav zadovoljivo napreduje. Dobra in točna zveza s vsemi vlakmi so se izkazale ugodne, dasi nekoliko ovirajo daljši postane na končnih postajah na deželi, tako na Vranem, kakor tudi v Dobru. Tudi ta nedostatek se bo dalj pomeje odpraviti, ko bosta prispela še nadaljnja 2 določena avtobusa.

—c. Takojeprometna sezona v Celju na vlakih. Dokolj tukaj v Celju je, po vseh znakih aode, dosegel svoj višek. Mesto ima, zlasti v prvih večernih urah na promenadi in čas dan v obeh kopališčih, značaj kakega arednega obmorskega kopališča. Voda je dosegla včeraj najvišjo letno temperaturo 25° Celzija in je čista ter prozorna kot steklo. Predvčeršnjim bi bila proti poldnemu kljub ne pregostim vodi kmalu utonila nasproti damskega kopališča neka starejša gospa, ki so jo prijeli krči in je izgnila pod gladino. K sreči jo je opazil neki letovistar in jo še nezvestno spravil na breg. Včeraj pa se je neki deček obotno poškoval na kolenu in je bil z avtomobilom nekake celjskega trgovca prepeljan k zdravniku. Sicer pa je na Savinji tako življenje, kot v le malokateri drugi reki. Je pa Savinja najtoplejše med vsemi slovenskimi rekami.

—c. Ovirane vaoevanje in njegove posledice. Pri neki hiši v Zavodni pri Celju je vavoval pred dnevi neki večer vojak Herrik, ki je prišel na kratak dopust iz Som-bora, pod oknom svoje izvoljenke. Pa jo primahajo mimo hiše hišnica Apolonija C. iz Celja s njenim možem in njenim bratom. Bili so vsi trije nekoliko vinjeni in so začeli zaljubljenega vojaka na precej grob način zafrovati in žaliti. Ta pa se je izka-

Nekaj stvarnih ugotovitev glede razmerja med moškim in žensko — Pamet je boljša kot žamet

108

Nekateri udeleženci ankete »Zakaj se ne možete, želite?« so silno boleli, kot da bi hoteli izzvati boj na nož. Ali menijo, da so one ženske, ki nosijo kratka krila in gole roke, ki se pudrajo, šminkajo, parfumi-rajo, vse ničvredne, leno in pokvarjene! Ali da so morda one, ki nosijo dolga krila, ki se ne pudrajo in ne šminkajo itd., vse pridne in dobre gospodinjke? Drugi so zopet mnenja, da potrebuje ženske preveč za obleke. Za boga, saj manj vendar ne morejo biti oblečene kot so danes in žensko blago je dokaj ceneje kot za moške obleke. Tretji trdi, da je ženska samo za igračo. Da, kdor igračo hoče in išče. Seznajati se s 16- do 17-letnimi deklicami, te so gotovo igrača (čeprav ne vselej), saj so same komaj odložile igračenje s punčkami. Kaj se pa more zahtevati od takih deklic, ko so se same otroci, in se hoče, naj bo potem takol vzorna žena, dobra gospodinja, skrbna mati. Vsak teh poklicev zahteva mnogo odpo-vedi, skrbi in odgovornosti. Treba je imeti tudi nekaj izkušnje.

Mojše zahtevalo od žene, naj bi bila v vsakem oziru popolna, toda take ne bodo našli, saj tudi sami niso brez napak in pomanjkljivosti. Gospodinjstvo se pri nas veliko premalo vpoštevja. Če je toli razkričana prislovica, da je ženska naravni poklic materinstvo, to ne more veljati za gospodinjstvo. Telesna mati postati zamore celo vsak ženski kreten. Dobra vzgojiteljica otrok ali vzorna gospodinja biti, tu je treba učenja in večletne vaje. Najboljša gospodinja je tista, ki že v otroških letih igra je pomaga svoji materi pri gospodinskih delih, ki je sama razumna gospodinja. Najboljše gospodinjstvo šole ne morejo nadomestiti tega, razen le pri izjemnih talentih. Kaj šele gospodinski tečaj. V vsakem gospodinjstvu so druge razmere. Več ali manj finančne težkoče, tu so mali otroci, tam odrasli. Drugod bolniki in stari ljudje. Gospodinja se mora znati vsem prilagoditi in ne gre vse po enim navodilih. Koliko potrepljivosti in samozataje je tu potreba. Tega možje ne vidijo, ne premišljajo, zato tudi ne razumejo in ne znajo ceniti.

Večina mladeničev, da celo starejši 40-, ali 45-letni, iščejo svoje zaročenke med mladoletnimi deklicami. Ko bi bili možje res tako uvideli, ki se hvallijo, bi od takih deklic ne zahtevali vse dovršenosti v tako odgovornosti polnem poklicu in bi ne obmetavali z blatom vsega ženstva. Tudi bi ne iskali maloletnih igračk, marveč bi si iskali življenjsko družico svojih let. Nekateri so že spregledali, zato ima oni prav, ki je zapisal, da ne bo nikdar iskal mlade in lepe žene, marveč svojih let, ali pa se starjšo, četudi bi bila grda, da bo le v drugem oziru po njegovi volji. Ali pa »ne obesi se prvi na vrat«. Za one pa, ki so pri tej anketi izbruhali vso surovino in sovraštvo do žene in skoro zili na papir svoj žolč, je bolje, da se nikdar ne ženijo. Zakaj gorje ženi, ki bi dobila takega robausa za moža. Če bi bil tudi ves zlat. Saj bi bil vedni pekel v hiši.

Da se mora vsaka ženska poročiti, je že stara tradicija, ki pa je začela popuščati in morda ni več daleč čas, da bo prišla re-medura. Žene, ki si same služijo svoj kruh, ki so za starost že vnaprej preskrbljene, že spregledujejo, da je bolje ostati sama, kot pa da si naprti zakonsko breme. Četudi gresta oba za zaslužkom, vendar, ko pride mož opoldne ali zvečer domov, sede za mizo in hoče takoj jesti in potem počivati. Žena, ki je delala enako ur kot mož, pa ne sme misliti, da bo sedla takoj k jedi in potem počivala, ampak prvo je, da pogleda,

če je vse v redu, da hitro dela naprej, gospodinjti, streže možu in če so še otroci, potem ne more tako žena nikdar počivati. Ali ni bolje, da ostane sama? Razen, ako ji je toliko za materinstvo in poskrbi svojim otrokom za dobro vzgojo in za zakonitega očeta. Koliko so si pa že tisti samci prihranili tekem let, ki tako vpljevo proti ženski zapravljivosti? Morda še toliko ne, kot njihov oženjen tovariš, ki ima svoj dom in vsak čas tudi v bolnižni dobro postrežbo.

In še nekaj. Nekdo je načel vprašanje javnih hiš. Prav, da se tudi o tem piše. Pisec vprašuje, kdo hodi v javne hiše in kdo je že v javni hiši? — Iz tega nastanejo še druga vprašanja. Komu na ljubo se dovoljuje take hiše? — Zakaj dnevno časopisje ponovno prinaša vesti o trgovcih s belim blagom, o trgovcih z dekleti in kako dobro ta trgovina cvete? Zakaj dekleta izvažajo pod pretvezo dobrih služb, — Zakaj jih pošiljajo največ v spremstvu »zanesljivih« oseb? — Ko dekleta prestopijo prag javne hiše, zakaj se za njimi vrata notri takoj zaklenejo? Zakaj se jim še potem, ko so že notri, ne da zaslužka, da bi ga mogle po svoji volji uporabljati? — Ko bi ne bilo toliko teh — zakaj — in bi se deklet z lažjo in silo ne zavajalo v javne hiše in ondi s silo držalo v suženjstvu, bi jih bilo bore malo prostovoljno notri. Ako bi si dekleta res tako želela v javne hiše, bi pač ne bilo treba nikake trgovine v ta namen, ker bi zadostovala navadna posredovalnica kot za gospodinske pomočnice. Tudi število »tajnih« bi ne bilo tako veliko, ko bi ne izkoriščali moški brezsrčnosti bede brezposelnih in ko bi ne pokvarili prezdga ženskih otrok.

Sveda, kadar so zašle take zapeljivke predaleč, ni misliti na zboljanje, še druge pohujšalo. Toda zato ni treba, da se me-če temne senice na vse ženstvo, kakor me ne trdimo, da so vsi možje enaki.

Nepristranska.

109

Pamet je boljša kot žamet. In vsi vi — dekleta in fantje, ki se sedaj s praznimi frazami bijete — očitaste si netaktnosti, iščete pedit v tuji oči, a ne vidite bruna v lastnih — kam, kam bi človek z vami?

Kolikor ljudi — toliko glav in značajev. Te prazne čenčarije deklet v anketi, pač ne dajejo dobrega izpicevala. — Le lepo jezik za zobe in fant in mož te bo spetkoval in obževal, tebe, ponižno, preprosto. Ne zahteva se pač, da podlež vsem intrigam moških in pomni, da teh ne bo — če bi bila v resnici ženska. Ti iščeš samostojnost, hočeš na višek, do stopnje moških — a pazi, tu sejenja ženskost, izgubiš pravi izraz dekleta in si kot srakoper s pavovim perjem. Kje je tvoja nežnost, tvoja ponižnost, dika deklet?

Bodi to, za kar ti je narava dala življenje — izvrši njeno poslanstvo, — zavedaj se vzvišene naloge materinstva. Bodi tiha, skromna in ponižna in harmonija v zakonu je tu. — Nobeden izmed teh, ki sedaj iščejo ovir mirnemu zakonu, ti ne bo zameril, če se pudraš in imaš lepo nafirčkanu bus biglavico — saj snaznost in smisel za lepoto je vendar najlepša ženska čednost.

Vi fantje pa bodite malo korektnost! napram dekletom. Ne one, ne vi ne boste z očitanjem drug drugemu neamislnih bedasto pripomogli, da bi se radi vaših odgovorov bolj ženili ali možili.

Fantje, ne bodite kot jastrebi, ki se v svoji prežerni oholosti spusti na valečo grlico in si rani špižati kljunček ob bohotno cvetočo šipek.

Ne bodite neumni, če pa ste — ne zahtevajte pametnejšega potomstva.

19letna

Kupujte pri trdkah, ki inserirajo v »Slovenskem Narodu«!

Moda

Sportna obleka, ki je imela pred leti še razno nepotrebno navlako, ne praktične našitke, smelo prikrojene žepke, gube in nemogoče pasove, je letos zelo poenostavljena. Res je sicer, tu pa tam je ohranila še kak našiv, toda sportni značaj obleke je zdaj dovolj poudarjen z našitimi žepi. Vzroki za to so razumljivi, zakaj upoštevati je treba, da sedaj zelo mnogo gospodov nosi sportni suknjič in dolge hlače kot promenadno obleko in razumljivo je, da zanjo kot tako pasovi in ravni našivi niso primerni. Našite žepke dopuščajo moda tudi pri navadnih sakih in zato jih ne smemo odklanjati. Sportni suknjič je seveda enovrsten, kajti gumbi v dveh vrstah se zde skoro pretirani. Število gumbov ne igra vlo-

ge, vendar pa nosi večina gospodov tri, kar ima seveda svoj praktičen pomen, kajti suknjič se da visoko zapenjati. Je pa še drug vzrok, ki govori za tri gube, namreč reveri. Ti niso tako dolgo urezani, kakor pri običajnih sakih in zato mora biti gornji gumb prišit visoko. Skoro nesmiselno pa je k sportni obleki nositi telovnik. Tega je izpodrinil pulover, ki bolj odgovarja sportni obleki. Pulover je zopet poglavje zase. Je brez rokavov in lahko se ga nosi tudi pod hlačami, tako da je hlačni pas viden. Hlače so ostale v splošnem nespremenjene, pretiravanj moda ne dopuščajo.

Za sportno obleko je potreben seveda tudi primeren plašč. Plašč ne sme biti predolg, hlače se morajo videti iz-

pod njega. Kratki sportni svrniki imajo torej prednost. Zanj se rabi karistasto blago, posebno eleganten pa je plašč, ki se v vzorcu in barvi ravna po obleki. Sivi in rjavi šetlandi je modno blago in priznati je treba, da se v vzorcih enaki plašč in hlače lepše ujemata, nego dotedanja moda monotonega suknjica in karistastih hlač.

Sportno obleko izpopolnjuje barvasta oksford-srajca z izrezanim ovratnikom. Često je tudi kravata iste kakovosti kakor srajca. Sicer se pa nosijo krepdešinate in volnene samovozne. Kot pokrivalo pride v poštev seveda v prvi vrsti sportna čepica ali sportni klobuk. — Čevlji so iz kombiniranega usnja

valja ves dan po divanu in brezdelju in tarna, da ji je dolgčas.

Kdor živi bogato, intenzivno in globoko duševno življenje, se sploh ne more dolgočasiti. Morda mu je tupa, tam težko pri srcu, toda to še ni ono duševno stanje, v katerem človek ne čuti ne radosti, ne žalosti, v katerem je vse na svetu deveta briga.

Zivčno in duševno zdrav človek najde vedno in povsod nekaj, za kar se zanima, o čemer razmišlja ali za kar dela in zato se ne more dolgočasiti, tudi če je po cele dneve sam ali če je po več tednov priklenjen na bolniško posteljo. Povsod si zna ustvariti svoj intimni duševni svet, v katerem ima vedno kaj početi.

Drušveno prazna in plitva ženska pa ne zna nikoli zaposeliti svojih misli. Zabavati se zna kvečjemu v družbi in postane njena sužnja, ker sama sploh ne zna biti. Potrebno so ji tuje misli in tuji interesi, da popolni praznino v lastnih mislih. Taka ženska je vredna pomilovanja, toda moderen človek ne hrepeni več po tem, da bi ga ljudje pomilovali. Nasprotno, duševno in telesno zdrav človek naše dobe ne bo biti pomilovan, tudi če se dolgočasi, ker bi ga bilo sram.

Zdaj so počitnice in mnoge ženske vzdihujejo, kako se dolgočasi. Nadlegujejo s tem svojo okolico, kakor da je ona kriva, da se ne znajo zabavati. Treba bi bilo napraviti tablice, na katerih bi bilo z debelimi črkami napisano: Dolgočasiti se more samo prazna glava.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Reforme v deželi kralja Fuada

Egipt dobi eno najmodernejših univerz — Temeljita reforma bračnega prava in odprava suženjstva egiptске žene

Pod vladjo kralja Fuada se Egipt hitro modernizira. Napredka ne more zadržati niti starokoptna univerza El-Azhar, slavno tradicionalno središče islamske inteligence. Na kairski teološki fakulteti te univerze študirajo dijaki iz vsega mohamedanskega sveta od Maroka do Buhare. Univerza El-Azhar se spremeni tudi na zunanji v moderen zavod. Predavanja se ne bodo več vršila v mešiti, marveč v modernih predavalnicah. Nova poslopja bodo veljala 260.000 funtov šterlingov. S teološkim zavodom, ki ga predstavlja zdaj univerza, bo združenih več zavodov, na katerih se bodo dijaki pripravljali na univerzitetne študije. Univerza bo imela posebno poslopja za bolnico, knjižnico in univerzitetno upravo. To bo najmodernejši mohamedanski kulturni zavod in tudi ena najmodernejših univerz vobče.

Ena najtemeljitejših reform bo v Egiptu reforma bračnega prava, s katero bo odstranjeno dosedanje suženjstvo mohamedanskih žensk. Razporeke so bile doslej v mohamedanskem svetu za moške zelo lahke, v bodoče pa ne bodo več. Vsak mož je lahko doslej

Poin žolodoc, neredna vrenja v debelem črevesu odeblost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsni, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz-Josefova« gorenica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, s »Franz-Josefovo« vodo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ženo spodil, če mu ni bila všeč. Po novem zakonu bo imela pa tudi žena pravico zahtevati ločitev, če je njeno zakonsko življenje združeno s tiranstvom ali smrtno nevarnostjo, če jo mož za leto dni zapusti ali če je obsojen najmanj na tri leta ječe. Reforma urejuje tudi vprašanje alimentov. Če zahteva interes otrok, jih lahko obdrži mati do 9. leta starosti. Za islamski svet so te reforme zelo radikalne, niso pa tako težko sprejemljive, kakor reforme bračnega prava v Turčiji.

Osvobođenje mohamedanske žene napreduje v Egiptu tudi v drugih smerih. Že več let obstoja v Egiptu ženska organizacija, katere zastopnica se je udeležila tudi nedavnega svetovnega kongresa žen v Berlinu. Letošnje jeseni se bo vršil v Kairi kongres arabsko govorečih mohamedanskih žen. Egiptске žene izdajajo svoje glasilo, tednik »Egipcanka«. Emancipacija egiptskih žen se pa bistveno razlikuje od prizadevanja evropskih sufražetk in emancipiranih dam, ki hočejo biti enakopravne in podobne moškim. — Egiptске žene so se pa omejile samo na socialno skrb in humanost.

Prpriave za počitnice

V mislih imamo skromne počitnice na kmetih, kjer se deca razvedri in navzije svežega zraka, roditelji pa odpočijejo. Ne govorimo torej o dragem potovanju v inozemstvo, k morju ali v drago kopališče, kajti tega si pri nas pretežna večina ne more dovoliti. Kako se pripravimo za počitnice na kmetih, kjer imamo v neposredni bližini senčnat gozd in vodo za kopanje, kar je glavni pogoj za počitek in razvedrilo?

Odgovoriti moramo v prvi vrsti na nekatera vprašanja, ki se tičejo novih razmer, v katere pridemo. Najbolje je, če se že prej na lastne oči prepričamo, kakšen je dotični kraj. Vprašati se je treba, jedli tam zdrava pitna voda, ali se je mogoče kopati, ali ni preveč muh in komarjev, ali so ljudje, pri katerih bomo stanovali, zdravi, jedli na razpolago zdravnik se dobi dobro mleko in sočivo, ali ni v stanovanju stenice, ali ni stanovanje vlažno in pretesno, ali ne vodi mimo cesta tako, da so okna noč in dan zaprta?

To so važna vprašanja iz vidika higijene, katerim se pa pridruži še več gospodarskih in gospodinskih vprašanj, kakor oprema stanovanja, možnost kuhe, kdaj in kje se lahko kuha, vprašanje pospravljanja in postrežbe itd. Vse to je treba ugotoviti že vnaprej, kajti od tega je odvisen obseg naše priljage, pa tudi vprašanje, če bomo s počitnicami zadovoljni. Vzemimo s seboj čim manj prtljage, posebno če trajajo počitnice samo nekaj tednov. Če je neobhodno kuhati tudi na počitnicah, je treba vnaprej ugotoviti, kaj vse nam lahko tam posodi in koliko bo treba za porabo kuhinjske posode doplačati. Vse to se da sporazumno urediti in tako pripravljene počitnice so navadno prijetne. Prejšnje čase so vlačili ljudje na počitnice vse od loncev in krožnikov do pernic in odeje. To je bilo v starih časih, ko na kmetih gostov čez poletje še niso bili vajeni. Zdaj pa že povsod vedo kaj gostje potrebujejo in zato se lahko priljaga zelo skrdi. Vlačiti na počitnice vso domačo robo je nepraktično že zato, ker je prevoz drag in ker se

lahko marsikaj pokvari. Na počitnice je treba vzeti samo stvari, ki jih v dotičnem kraju ni mogoče dobiti.

Ženo s sekro, sebe z britvijo

V vasi Bor pri Karlovih Varah se je odigrala v pondeljek pretrščiva rodinska tragedija. 30letni čevljar Dirrbeck se je sprl s svojo ženo Gertrudo. Prišlo je tako daleč, da je pograbil sekuro in napadel ženo. Žena se je tako prestrašila, da se je onesvestila. Samo temu se ima zahvaliti, da je ostala živa, kajti sekira v možganih rokah ni zadela njene glave. Oplazila jo je samo po obrazu.

Videč, da se je žena okrvavljena zgrudila, je bil mož prepričan, da jo je ubil in sklenil je izvršiti samomor. Vzel je britev in zbežal za hišo, kjer si je hotel prerezati žile na rokah. Potem si je pa premislil, nastavlil si je britev na vrat in pritisnil. Britev se je pa ob goščancu zlomila in čevljar se je ves okrvavljen zgrudil na tla. Sosedje so poklicali rešilno postajo in v bolnici so zdravniki ugotovili, da je žena samo lahko ranjena, mož je pa izgubil mnogo krvi in bo moral dlje časa ostati v bolnici.

Madžari zapirajo šole

Madžarom dela mnogo skrbi depopulacija. V Budimpešti sami umre mesečno okoli 1500 ljudi več, nego se jih rodi. Pa tudi na kmetih razmere niso boljše. Po zadnji statistiki je na Madžarskem 420.000 mater, ki so rodile po šest ali več otrok. Od teh je pa samo 180.000 mater, katerim je ostalo nad šest otrok živih. Na Madžarskem umira nad polovico otrok v zgodnji mladosti.

Prišlo je že tako daleč, da so morali v mnogih krajih zapreti prvi razred ljudske šole, kajti v vsem kraju je bilo komaj 5 šolobveznih otrok. Značilno je, da gre za kraje, kjer prebivajo bogati kmetje. Madžarska se zadnje čase energično bori proti depopulaciji, pa nima denarnih sredstev, da bi jo zaježila. Madžarska je edina država v Evropi, ki nima zakonov o zaščiti mater in dece.

— Ne jezi se, stara nerga! To je samo šala. Loulou bo s spretno roko ogenj takoj pogasil.

Loulou, Bebert in Dedette so si podajali polno vedro in razlivali po vsem stanovanju vodo, ki so jo črpali kar iz kopalnice, kjer je tekla iz kadi po tleh.

— To ti znajo, a? — Je vzkliknil Mapepe ves navdušen. — Veselje je gledati takele otroške igre! Imel si res sijajno idejo, da si jim podaril tako idealne igrače.

Sladka osveta, ki sem jo pripravil drugim, se je obrnila proti meni.

Drugi dan po vpadu Indijancev v mojo domačijo mi je stara, zvesta Melanija odpovedala službo. Policijski komisar me je klical na odgovor zaradi motenja nočnega miru, kajti skromna rodbinska svečanost se je bila znatno zavlekla, moj maček je kazal znake stekline, a moji sostanovalci so podpisali prošnjo, naj me gospodar vrže iz hiše, v kateri širim strah in grozo.

A ta prokleti Mapepe je pred odhodom še dejal:

— Dragi moj, še nikoli se nisem tako od srca smejal, kakor nocoj pri tebi. Prihodnje nedeljo pridemo zopet.

O ženskah, ki se dolgočasi

Dolgočasje je prišlo iz mode — Dolgočasiti se more samo prazna in puhla glava

Človek bi mislil, da so te vrste ženske že izginile v naši dobi, ko je toliko žensk zaposlenih v raznih poklicih. V resnici je pa žensk, ki se dolgočasi, na svetu še vedno mnogo. Dolgočasi se v prvi vrsti ženske, ki nimajo nobenega dela. So pa tudi ženske, ki se začno dolgočasiti, čim nehajo delati, in celo take, ki se dolgočasi med delom. So ženske, ki se dolgočasi, čim ostanejo same, v družbi se pa nehajo dolgočasiti, ne glede na to, kakšna je. Končno so tudi ženske, ki se dolgočasi v vsaki družbi. Skratka, na žensko, ki se dolgočasi, naletimo na vsakem koraku in v vseh družabnih slojih od najvišjega do najnižjega.

Pred leti je bilo dolgočasje zelo v modi. Kdor je hotel biti zanimiv ali imeniten, se je moral dolgočasiti. Blazirano zdehanje je bilo znak bon tona. V romanih so blodili blede junaki, umirajoči od dolgočasia na tem pustem svetu, pa tudi blede junakinje, ki so pretakale solze za izgubljeno srečo

in lepoto. In čudno, moški so se sukali okrog njih, kakor muhe okrog medu, pisatelji so pisali o njih romane, pesniki so jih opevali. V ženski, ki se je dolgočasila, so domnevali duševno globino, dočim so videli v razposajeni in veseli ženski površno, omejeno in zoperno bitje.

To razmerje do žensk, ki jih ni zanimala na svetu nobena stvar, se je zdaj temeljito izpremenilo. Najdejo se sicer še moški, ki imajo radi take ženske, toda to so že redki primeri. Za pretežno večino ljudi je dolgočasje nehalo biti to, kar je bilo nekoč. Prišlo je iz mode in lepote, ki se dolgočasi, se zdi mladi sportni generaciji kot nekaka predpotopna prikazen.

Krinka napihnjene blaziranosti je padla in zdaj spada dolgočasje tja, kjer so razni duševni defekti in živčne bolezni. Kdor ne zna porabiti prostega časa drugače, nego da se dolgočasi in pase lenobo, velja za duševno manj vrednega. Isto velja za damo, ki se

Gaston Derys:

Sladka osveta

Ali si morete misliti človeka, ki bi bil tako vsiljiv in brezobziren, kakor je slikar Mapepe, in pokoro, ki bi bila tako nadležna, kakor njegovi otroci?

Kadarkoli sem nameraval porabiti nedeljo za počitek ali za nujno delo, je prišel na pol tretje Mapepe z ženo in otročiji.

— Prinašamo ti mimogrede pozdrave...

V petih minutah je začela otročad kričati, da je lačna. Poslal sem po kolače in torte. Otročiji so planili nanje, raztresali so kremo po divanu in si brisali prste ob stole ali zastore.

Nekoč je prinesel starejši bratč rod-bine, 10letni Bebert — bodoči apaš — škarje, da bi mogel postrčiti mojemu mačku brke. Najmlajši popek, Loulou, je hotel loviti v akvariju kitajske ribice s trnkom, na katerem je visel kos sira. A gospodinja Dedette, ki tako rada sanja o bulah in podplutbah, se je preoblekla pod klavirjem za Kitajko in vrгла na tla kip, ki je imel zame veliko vrednost.

Ko je Mapepe videl, kako otročjem žeknejo torte, je postal tudi on lačen.

Kar tebi nič meni nič mi je to povedal in takoj se je povabil na večerjo.

— Veš, dragi prijatelj, odkrito rečeno... Zavoljo nas si ni treba beliti glave. Bom že sam uredil s tvojo kuharico.

Do desetih zvečer jim je prepuščena na milost in nemilost vsa hiša. Bebert bi rad videl, kaj je v divanu. Loulou pripravlja kopel, Dedette, ki ima talent za maškerače, brska po omarah in razmetava mojo garderobo.

Gospa Mapepe hoče trdovratno naučiti mojo staro kuharico, ki mi drugi dan zagrozi z odpovedjo, kako se peko piščanci.

Ubogi, mučeni maček se zamaš skriva pod pohištvom. Razposajena otročad ga ujame in jesti mora vse, kar mu natičajo v gobec.

Prav lahko in po pravici bi prosil Mapepe, naj mi v bodoče prizanaša s poseti, mogel bi mu uljudno namigniti, da je ataka njegove rodbine na mojo mirno domačijo skrajno nezaželjena, toda k nesreči spadam med ona človeška bitja, ki se v bedasti bojazljivosti uklonijo nesramni vsiljivosti.

Vendar se mi je pa končno posrečilo najti sredstvo, kako osvetiti se za vse, kar mi je prizadejala rodbina slikarja

Mapepe. Našel sem tajno in naivno sredstvo, ki mi je pa obetalo sijajen uspeh.

Kot novoletno darilo sem poslal Dedette peklenko muziko, džezband, najbolj hreščeče instrumente, kar sem jih mogel najti. Bebertu sem podaril popolno indijansko opremo z lokom in puščicami, s tomahavkom in sulicami. Najmlajšemu Loulou sem podaril gasilsko opremo: čelado, sekuro, sočnej vrvi in plateno vedro.

Navdušen nad to idejo sem pomislil: Ah, to bo imeniten dan pri Mapepu! Dedette bo delala tak hrust, da jo požene papa iz sobe. Bebert razbije vsa okna in iztakne hišnici oko, Loulou pa zalije hišo z vodo.

Nekaj tednov ni bilo o Mapepu duha ne sluha. Vedno bolj sem bil prepričan, da sem dosegel s machiavelističnimi darili svoj cilj in da se kaže posledice moje osvete. Mapepe so gotovo spodili iz dostojne družbe z razposajenimi otročiji vred. Nikjer se ne sme pokazati.

Toda minulo nedeljo me je Mapepe proti pričakovanju posetil. Bil je videti zelo zadovoljen, kajti med tednom je bil prodal dve sliki in bil je torej židane volje.

— A moji otročiji so bili zelo veseli

tvojih daril, — je dejal, ko sva se pozdravila. — Dedette stanovanjem hiše ne da spati. Bebert, preoblečen v divjaka, straši hišnico, Loulou izliva z vedrom vodo na glavo najemnic pod nami — mimogrede rečeno — zoperni ženski, pri tem pa kriči na vse grlo: Gori! gori! tako, da spravi ves okraj na noge. Kar se mene tiče, imam rad otroke, ki se znajo zabavati. To je njihova edina pravica v življenju, to je njihovo zdravje.

Kar je nekdo močno pozvonil. Stara Melanija je šla pogledat, kdo je. Komaj je pa odprla vrata, jo je podrla nekaka tolpa Indijancev-Siuxov, ki je med nepopisnim vrščem in trščem metala sulice v portret moje tete Agaje, streljala s puščicami v mojega mačka in rahbila s tomahavkom na drobne koščke dragoceno seversko vazo.

Dedette je takoj razložila v mojem kabinetu džezband, moje novoletno darilo, a Loulou je mahal s sekuro po zraku in posmehal z usti motorno brigalno. Čez nekaj minut je zažgal Bebert v jedilnici kup časopisnega papirja in zakuril pod starinsko mizo, ki je bila od vsega pohištva največ vredna.

— Ko sem si dovolil ogorčeno protestirati, je Mapepe vzkliknil:

Kako so razmetavali rusko narodno imetje

Živa slika moralne pokvarjenosti ljudi, ki so se zbirali okrog atamana Semenova — Atamanova priležnica faktični gospodar Zabajkala

Zadnjič smo priobčili prvi odlomek iz knjige čsl. legionarja Pavla Finka »Beli admiral«, v katerem je bil opisan kozaki ataman Semenov, samozvani vladar Zabajkala med rusko revolucijo, in njegova ožja okolica. Danes priobčujemo nov odlomek, v katerem opisuje avtor priležnico atamana Semenova in njeno famozno početje.

Eni pravijo: rodila židovka Rosenzweigova, nemška vohunka iz Berdicheva.

Drugi trdijo: Bolgarka iz Odese. In da nas pridobe za svojo trditve, reproducirajo življenjepis zagonetne lepoticke, kakor ga je pripovedovala nekoč svoji dvorni dami Zvaginicevi, ženi kapitana — pobočnika.

Rojena je bila baže v Bolgariji. S 16 leti, popek v razcvetu, je prišla v Odeso, katero je razveseljevala v ciganskem zboru s kupleti. Kmalu je pa ciganska družba odpotovala v Kijev. V Kijevu so se že od nekdanj šopirili bogati trgovci iz Povolžja. Eden teh lahkočivcev se je zaljubil v dekleta in Maša-ciganka je začela zamenjati večerne produkcije. Nezadovoljni princpal jo je pa kaznoval. Toda za njo je plačal bogati trgovec. Pozneje se je naveličala preprirov s princpalom. Preselila se je v kabaret, kjer je bilo več luči in izbranje občinstvo. Na odru, ki je pomenil zanjo svet, je žela lavorike več let. Med boljšeškim prevratom so jo pa izplunili za mesto. Križem krazem se je potikala po kraju in poslušala med preprostimi ljudmi legende o sibirskih kopalcih zlata, ki s polnimi rokami razmetavajo sadove svojih zlatokopov. Ne da bi dolgo pomišljala, se je napotila za zlatimi »samorodkami«, s katerimi plačujejo baže ti sibirski nabobii smehljaje lepih žensk.

Nekega dne se je pojavila v Irkutsku in prihodnji večeri so ji prinesli slavo kraljice kabaretov.

Maša-ciganka je postal junakinja dne, zlata lutka sezone. Boljševiški komisariji so kar noreli za njo. Nekoč je bila slabe volje in zaupala jim je, da jo mika Harbin. Presenečeni vitezi so ji skušali na vse načine odsvetovati ta izlet. V Mandžuriji da sedi Semenov, slavec-rasbojnik, ki jo bo prav gotovo ustrelil. Zasmejala se jim je v obraz in tvegala je ta korak. Kmalu je zažarela na harbinskem kabaretnem nebu nova zvezda.

Kako čudovito se igra usoda z ljudmi!

V Harbin prispe Semenov. Gre se razvedrit v kabaret in seznaniti se z Marijo Mihajlovno. Kmalu odpelje razposajenega skratka v Čito, kamor mu prinašajo mongolski knezi dragoceno krzno. Tako pripoveduje druga verzija.

Vsekakor je Marija Mihajlovna pikantna dama. V vsaki izloži fotografav lahko vidite njeno dekolirano doprso sliko. Obdaja jo neprestano peščica nepismenih častnikov, pripravljenih izpolniti vsako njeno povelje. Pravijo ji priliznjeno: imperatrica.

V nagrado za prikupovanje živi z njimi v najsvobodnejšem razmerju. Tika jih, a oni stoje pred njo »mirno« in odgovarjajo pokorno »razumem«. Atamanša je mimogrede rečeno čehofobka. V družbi, kjer nas sprejemajo, svetuje, naj nas ignorirajo. Američani so ji za silo simpatični. Menda zato, ker niso skopuhi in ker jim ni težko dati daril. Če je dobre volje, jim poje Marija Mihajlovna v zahvalo kuplete. Zelo rada je vesela in ne zamudi nobenega koncerta, katere prireja simfončni orkester ujetnikov »na dvoru«. Zadnje čase se je vrgla z vsem zanosom svoje mlade ženske duše na prirejanje dobrodelnih večerov. Ti večeri »imperatrice« so prave kurioznosti. Nekaj glasbenih točk, vmes nastopi »znamemitega« domačega pianista Levitana, a kot zaključek običajna atrakcija:

Ples nage plesalke,

nagajen z viharim odobravanjem. Za finale pa poskrbe častniki imperatrichinega spremstva, ki plešejo divje plesne in uganjajo razne divjaške burke.

Zanimivo bo morda omeniti, da je bil na enem takih »dobrodelnih« večerov prodan na dražbi portret napol nage Maše za 6.000 rubljev. Imperatrica se je pri tem sprla z ženo sedanega premijera Taskina na nedelikatni način in jo ozmerjala z »glupo gosko«.

Naveda prodajati portrete na dražbi bi se bila Čitincem nekoč slabo izplačala, da ni Marija Mihajlovna s svojim ženskimi instinktom rešila situacijo.

Na nekem drugem dobrodelnem večeru so namreč prodajali na dražbi atamanov portret. Sklicna cena je bila 300 rubljev. Tristo rubljev prvič, drugič...

V dvorani grobna tišina. Ataman prebledel. Kaj vraga, ali ne bo nihče primaknil kopejke? Tako nizko so ocenili svojega atamana?

Tristo rubljev prvič, drugič... licitira obupano hripavi kozaki častnik. Kar se začne v mučnem presledku nalik srebrnemu zvoncev glas bistroumne Maše.

— 60.000 rubljev, tretjič!

V dvorani nepopisno razburjenje. Atamanu čestitajo. Marija Mihajlovna se kometno smehlja.

Nadaljnji člen v verigi imperatrichine dobrodelnosti je razdeljevanje »ameriških daril«. Stori, ki zahteva poglavje zase.

Strast atamanice pa ostane gledališče. Ni dvoma: preteklost zahteva tu svoje pravice. O njenih posetih Martinškega gledališča, ki prireja včasih dobra dela, vloge pa daje igralcem nemogočih kvalit, krožijo po Čiti cele legende. Maši na ljubo je bilo gledališče navadno nabito polno. Občinstvo se je zabavalo kakor v kabareti. Sedi in se ozira na atamanovo ložo, odkoder Marija Mihajlovna glasno kritizira igro. Igrajo recimo zaljubljeno burko. V tretjem dejanju junaku spodleti in dobi varane ljubice zausnico. Atamanša vstane, zaploska in zakriči navdušeno:

— Bravo, bravo! Saj zasluži, mrcina! Kresni ga še enkrat po gobcu! Vsi moški so govedo!

Imperatrichina želja je igralcem povelje. Prizor ponove. Občinstvo ploska, cepeta z nogami in besni od navdušenja. Za kino, prizor, ki se ne da preplačati.

H koncu predstave nastopi rumunska pevka Jonescu in poje priljubljene kuplete Marije Mihajlovne. Program večera zaključijo komik s himno na junaške: ga atamana kozakov Semenova, ki jo posluša občinstvo stoji... Naivna grizetka? Rafinirana begunka? Sfinga, ki jo je izpljunila iz množice revolucije?

Naj bo že tako ali drugače, vsekakor je to bitje, kateremu se v Čiti vse odpušči. Zavoljo njenih krasnih, velikih oči, s katerimi kroti atamana. Iz hvaležnosti za iskrenost, s katero se poniža do priprostih ljudi, kadarkoli se zateko k nji za pomoč. Vpliv Maše na čitinske urade je sugestiven, o čemur priča naslednja prigoda.

V belem lisičjem kozuhu gre imperatrica po ulici. Na križišču jo ustavi ženska objokanih oči. Zaprli so ji sina, osumljenega boljševiške propagande. Pri bogu prisegam, da ni kriv, Marija Mihajlovna, sklepa obupana mati roke. Za božjo voljo, pomagajte! Ženica plače, a Marija Mihajlovna se smehlja. Iz ročne torbice vzame beležnico, iztrga list in napiše:

»Marija Semenova«.

Nič več, niti črkice manj. Samo dve besedici: Marija Semenova... Ah, sodnik bo že znal oceniti pomen teh dveh besed, stisnjenih na koščku papirja, ki bi postal zgodovinski dokument, če bi se mogel ohraniti. Kakor fotografija zadnje ruske carice Saške Federovne, katero je nosil v žepu »sveti stavec« Griška Razputin namesto policijske legitimacije.

Imperatrica ima včasih svoje muhe. Tedaj postane iz Marije Mihajlovne, mongolske kneginje, prava Maša-ciganka. Pred pustom, na predvečer velikega posta, je spravila Čito v grozo. Stotisočno mesto je kar zazijalo od presenečenja, ko je pridrela po ulicah nalik vihi maškerada s harmoniko, s pentlami okrašen medvedek — Marija Mihajlovna, zamazani harlekin in pijani častniki njenega spremstva.

Ko sem bil v Čiti, mi je pripovedoval domačin-trgovec zaupno celo vrsto nadaljnjih intimnosti iz budoarja čitinske levnije. Njegova žena je zalagala »dvor« s krznom in nakitom. Med poseti pri Mariji Mihajlovni je opazila dovipna gospa marsikaj in marsikaj je zvedela pod roko od Zvaginiceve. Anekdote diše po absurdnosti in presenetijo s svojo plastičnostjo.

Marija Mihajlovna se dolgočasi. Vsa sredstva za razvedrilo so odpovedala. V kritičnem trenutku ji šine v glavo srečna misel. Sleče se do nagega, sede v naslanjač sredi sobe in zvoni, zvoni, zvoni... Vstopi pobočnik. Videč oboževano imperatrico v Evinem kostumu, se presenečeno umakne. Atamanša opazi njegovo zadrego in poči v smeh.

Nesrečnež se opoteka na hodnik, Maša pa kategorično zapove:

— Pošli mi sem kapitana X!

Toda niti besedice! Si razumel?

Čez pet minut se prizor ponovi. Za kapitanom X. je poklican tretji, četrti in deseti častnik, kolikor je pač bilo v dežurni sobi teh viteзов žalosne postave.

No, da: vsi moški so govedo!

Začetkom februarja je izginila iz Čite. Mesto se je odelo v žalost. Kakor mi je pripovedoval naš vojni ataše, je bil njen odhod podoben ognjenemu zatonu komete. Od atamana se je poslovila s škandalom. Sceni je prisostvovalo več atamanovih prijateljev, med njimi tudi Afanasjev. Na tega je imela Maša vedno piko. Za slovo ga je

ozmerjala z lopovom.

Atamana je ta pferdnost tako razkačila, da je pograbil samokres in hotel svojo priležnico ustreliti. Imperatrica je pa razorožila atamana s korajžo. Udarila je s pestjo po mizi, zacepetala z nogami in zakričala:

— Pravim ti: tat, tat, tat!

Junaški kozaki ataman je ostal pod

vplivom tega škandala nekaj dni v postelji in ni nikogar sprejemal.

A Maša je odpotovala. V ameriškem vagonu so ji dali zavetišče. Bila je namreč utemeljena bojazen, da bi v dvornem vlaku, označenem z napisom »Semenov«, ne prispela do Mandžurije.

Med njeno prtijago so prepeljali na kolodvor

več zabojev zlata in draguljev. Omeniti je vredno njene briljante. Nakopičila jih je bila celo kolekcijo, 37... Nekaj manj vrednih je poslala naprej z nekim častnikom. Kurirju je bilo naročeno, naj z vsake postaje brzojavijo. Dokler se je vozil njen zaupnik po Zabajkalu, so prihajale brzojavke v Čito točno. Za Mandžurijo so pa naenkrat izostale.

V ameriškem vagonu dr. Eversona je postala Maša takoj domača. Tam so imeli gramofon in veselega tolmača. ing. H. Bil je Čeh.

Vlak je krenil iz Čite. Gramofon je igral »Sanje ljubezni« in druge valčke. Plesalo se je. Potovanje je bilo prijetno. Preden so prispeli v Harbin, je postala iz Maše čehofobke baže navdušena čehofilka.

V novinah je bilo oficijelno objavljeno, da je odpotovala atamanša na Japonsko lečit revmatizem. Na Japonsko namreč odhajajo zadnje čase vsi čitinski poglavarji. Tam imajo kupljene lepe vile.

Marija Mihajlovna je odpotovala. »Bela košuta je zapustila atamana« — je zastokal nekega večera dvorni sihotvorec Grilparzer Kotomkin, spominjajoč se očividno neke prigodne legende, katero mu je imperatrica nekoč pripovedovala.

Odpotovala je in nekaj dni ni bilo o nji nobenih vesti. Kar je presenetila ruska brzojavna gentura vzmernirno Čito z naslednjo senzacionalno brzojavko.

Maša Semenova, zlato in kitajski uradi. Harbin, 8. avgusta.

Videč, da nosijo v vagon, doležen za odhod žene Semenova na jug, težke železne zaboje, so železniški uslužbenci zahtevali revizijo. Klub odporu Semenovec so zaboje zaplenili in izročili v varstvo kitajskim oblastem. Sodeč po velikosti in teži, je v njih zlato.

Vladivostok, 9. avgusta. Kitajski cariniki so zadržali v vagonu ženo Semenova, ki se je peljala iz Čite, štiri zaboje zlata in draguljev.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Mozartova smrt in pogreb

Mozartova bolezen je prišla tako nenadoma, da niti sam ni slutil, da je bil zastrupljen. Istega mnenja so bili tudi drugi, kajti Mozartovo truplo je po smrti oteklo. Prvi znaki boleznijo so se pojavili po Mozartovem povratku iz Prage, kjer so uprizorili njegovo opero »Titus«. Kmalu je začel slavni skladatelj vidno pešati. Zdravniki niso mogli ugotoviti pravega vzroka njegove boleznijo. Mozartovo smrt je pospešila tudi njegova beda, kajti mož je bil brez sredstev tako, da niti za pogreb ni bilo denarja. Umrl je 5. decembra 1791. Se zadnji dan pred smrtjo se je pečal s partituro svojega »Rekvijema«, o katerem je slutil, da je njegovo zadnje delo.

6. decembra so prenesli njegovo truplo v cerkev Sv. Stefana, od koder se je vršil ob zelo slabem vremenu pogreb. Pogreb III. razreda je stal 8 cekinov 36 krajcarjev, poleg tega so pa plačali za mrljiški voz 3 cekine. Za Mozartovo krsto je šlo nekaj njegovih prijateljev in tri ženske. Žena ni šla za pogrebom in tudi ni poskrbela, da bi postavili na grob križ. Zato se še zdaj ne ve točno, kje je Mozart pokopan. Krsto so položili v skupni drob s 16 drugimi. Čez 10 let so skupni grob prekopali in na istem kraju so pokopavali druge mrljke. Mozartov grob so začeli iskati prvič l. 1809, toda še takrat ni mogel nihče točno povedati, kje je slavni skladatelj pokopan. Spomenik, ki ga je postavil Mozartu Dumaž na pokopališču, stoji na njegovem dozdnevem grobu. Se zdaj ni znano, kje Mozart počiva, in zato je tudi dvomljivo, če je ločanje v sohograškem Mozartu res Mozartova.

V Mojstrani tako dobre sezone še niso imeli

Število letoviščarjev je letos za 50 odstotkov večje kot lani — Letoviščarji so s postrežbo zelo zadovoljni in se ne morejo načuditi lepoti naših krajev.

Domačini naše riviere so se prav do zadnjega bali, da bo letošnja tujske prometna sezona zaostajala za lansko. Šele sredi julija se je položaj baže toliko zboljšal, da bo tudi letošnja sezona dobra. V Mojstrani se pa glede poseta tujcev ne morejo pritoževati. Nasprotno, zabeležijo lahko razveseljivo dejstvo, da tako dobre sezone eploh še niso imeli. 15. t. m. je bilo v

mного Bavarcev in Prusov, ki se ne morejo načuditi naravnim lepotam naših krajev. Vsi letoviščarji in turisti so zelo zadovoljni s postrežbo in gostoljubnostjo prebivalstva in tudi glede obkvevanja v njihovem jeziku s prebivalstvom nimajo nobenih težav. Neka skupina se je celo izrazila »Wir fühlen uns nicht wie im fremden Lande«. Tujci se posebno pohvalno izražajo o po-

Mojstrana in njena okolica

tem romantičnem gorskem letovišču 229 gostov. To število prekaša lansko ob istem času

za celih 50%

Po poklicu so letoviščarji večinoma iz bolj-ših slojev, kakor vseučiliški profesorji, zdravniki, profesorji, ravnatelji, soproge ravnateljev in profesorjev, en novinar, en železniški inšpektor in še celo general. Mitin Vlajič iz Niša je na počitnicah v Mojstrani. V šoli na Dovjem je počitniška kolonija pod vodstvom šolske sestre Viktorije Keceelj iz Ljubljane, ki šteje 33 otrok. Počitniška kolonija iz Osijeka, v kateri je 24 gimnazijcev pod vodstvom učiteljice gđ. Ane Stern, je nastanjena po privatnih hišah v Mojstrani.

Letoviščarji so v splošnem zelo zadovoljni, posebno še, ker ni v Mojstrani nobenih letoviščarjev, katerih se zdravi najbolj boje. Mojstrana je kot nalašč ustvarjena za letoviščarje, ki imajo radi gorski zrak in mir in ki hodijo na izlete ali v planine. Mojstrana je zelo prikladna za izlete in ture v Julijske Alpe in Karavanke ali pa na nižje gorske grebene, ki jih je v okolici vse polno. Zato ni čuda, da se gosti tako dobro počutijo in da so tako zadovoljni.

Letoviščarji so nastanjeni po hotelih, pa tudi po privatnih hišah. Na hrani so po večini v znanem lovskem in letoviškem hotelu »Triglav« in v turistovskem, že od nekdanj dobroznanem hotelu Smere, oba v Mojstrani, ter v gostilni Janša na Dovjem. Glede hrane in postrežbe še ni bilo nobenih pritožb. Družabnih prireditvev in zabav žal v Mojstrani ni. Letoviščarji se zadovoljujejo s svežim gorskim zrakom in z zmerno, romantično okolico.

Po narodnosti so letoviščarji večinoma naši državljani iz Zagreba, Beograda, Sombora, Osijeka, Splita itd. Nekaj je tudi inozemcev in sicer iz Češkoslovaške in Avstrije. V predsezoni je bilo v Mojstrani nekaj gostov iz Nemčije. Med turisti, ki se ustavijo v Mojstrani samo mimogrede, je

Stavbno gibanje v Ljubljani

Zadnji čas imajo zidariji in tesarji ugodno vreme in gre delo uspešno od rok. Lepi, ravni travniki tik mesta so parcelirani in ob projektiranih ulicah in cestah se zidajo hiše in vile, da je veselje. Tako si zidajo v podaljšani Marmontovi ulici, ki gre z Mirja sporedno s Tržaško cesto proti Glincam, inž. in višji šumarski svetnik Karel Tavčar visokoprtilično hišo z enim nadstropjem. Tu je mehak svet in se mora grušč, gramoz in pesek dovažati. Zdaj delajo betonski temelji. Da bo tudi kletno stanovanje kolikor mogoče suho in zdravo, bodo zid v tleh prepletki s smolo. Prihodnji teden bodo delali ploščo, na kar se prične zidanje z zidno opeko. Vodo, ki jo rabijo zidariji, daje naraven vodnjak. Zabili so cev dva metra globoko v zemljo, pa so prišli do žive vode, ki se bo kasneje rabila za zalivanje vrta, sicer pa dobi hiša boljše pitno vodo iz mestnega vodovoda. Zidanje izvršuje zidarska zadruga. — V Levstikovi ulici bo še letos pod streho druga nova hiša. Delavci vihtijo krampe in lopate in odvažajo prst, da se napravijo betonski temeljni zidovi, za katere so vozniki navozili celo goro gramozu. Skladanica zidne opeke je tudi še tam. Imetnik te hiše bo Stanko Kos, policijski komisar. Zidarska dela je prevzela Stavbna družba. V hiši bo manjše kletno stanovanje za hišnika, visokoprtilično stanovanje, stanovanje v prvem nadstropju ter pod streho soba za kuharico. — Tam v bližini (Na Vrtači) podirajo stara skladišča in ekromna bivališča, da napravijo prostor novim hišam in vilam, ki jih bodo gradili. Svet je parceliran in je nekaj stavbišč že prodanih, na katerih bodo zrasla nova moderna poslopja. Da se bo pri tem pot Na Vrtači primerno razširila in uredila, je umevno samo ob sebi. — Na Kosovem polju, ki leži zapadno od Celovške ceste, kar naprej pridno zidajo hiše. Tako je v grobem že sezidan visokoprtilični Celovčarjev dom. V hiši bo kletno, visokoprtilično in pa podstrešno stanovanje. Prihodnji teden bodo tesarji postavili strešno in krovci jo bodo pokrili. Zidariji imajo še na-

praviti dimnik in izvršiti ostala svoja dela. Hiša bo porabna že to jesen. Zidarska dela izvršuje zidarski mojster E. Černič. — Zraven N. Cerarja bo imel svoj lastni dom poštni uradnik Jože Tomaž. Svet za temelj je izkopen in sta dve steni betonskega zidu že v delu. V hiši bo kletno in visokoprtilično stanovanje. Ker namerava gospodar Tomaž pritiščno svoje poslopje vzhigniti kesneje v enonadstropno hišo, zato dela močnejši temeljni zid in ne bo dal napraviti za zdaj podstrešnega stanovanja. Stavbišča na Kosovem polju imajo v tleh dovolj gramozu, kar precej poceni posebno temeljno zidanje. Tudi je nekaj metrov globoko pod zemljo talna voda, ki jo je tudi šteti v dobro. Dnevi so dolgi, solnce dobro pripeka, zidovi se hitro sušijo, tako da bo tudi Tomaževa hiša v prihodnjih dveh mesecih porabna. Zidarska dela ima v rokah E. Černič. Prijetno bo bivanje tu sredi polja; svež zrak, ves poln sladkega vonja, kipečega iz leh in lok, bo božal ljudem lica.

Blíže gori ob cesti, ki drži v Dravljah, bo stanoval pod svojo streho J. Kert. Pred tednom dni so začeli kopati tik poljske poti gramozna tla, zdaj pa delajo betonski temelji za visokoprtilično hišo. V tleh bodo kleti, drvarnice in pralnica, strankam se odkažejo stanovanja v visokem pritiščju in podstrežju. Stavbno delo izvršuje zidarski mojster Anton Celarec. — Vinko Battellino v Slomškovi ulici šte. 19 ima domala gotove delavnice za betonsko-cementne izdelke in stanovanjsko poslopje ob podaljšani Kotnikov ulici. Ta ulica bo, izpeljana vzporedno z Resljevo cesto. Nje podaljšek pojde na vzhodni strani mestne planine na Masarykovovo cesto. Battelinove delavnice leže na 7 metrov debeli gramozni plasti, pod to pa je ilovica, nižje doli pa lapor. Gradivo za umetne betonske izdelke je tu v neposredni bližini.

Pri mestni elektrarni v Slomškovi ulici sta v grobem sezidana dva trakta, ki imata strešino iz železa, streho pa pločevinasto. V prizidani trakta prideta parni turbini, ki bosta energijo elektrarne znatno povečali.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

Thiers: Eh! Julijska monarhija je sigurna. Zaenkrat vam ni treba podirati zidovja, da premostimo temelje. Vašo roko na to, Barrot! (Barrot položi roko v Thiersovo.) Jutri ali pojutrišnjem se najini roki zopet srečata za posvetovalno mizo v Tuilerijah. No, torej, to bo naš temelj za prestol Ludovika Filipa in za blagor Francije.

Odilon Barrot: Pazite! Iskra je vam padla na suknjič.

Thiers (pogledi z roko suknjič): Preblizu ognja sediva.

Thiers (se tudi odmakne s stolom od kamina): Ali sva na preveč naložila na ogenj.

Drugi prizor.

(Soba v palači Faubourg St. Germain. Pred pisano mizo s svetlim podobicami, nad katero visi večji križ iz pozlačenega zlata, stoji mož srednjih let, lepega, mladostnega obraza, dolgih črnih las in rjavih, ognjevitih oči. Na pozlačenem obročku, visečem na beli vrvi izpred stropa, se guga bela papiga. Vrata v sobo se odpro in na pragu se prikaže starejši mož nizke postave, toda močnega telesa. Lobanja gola, oči velike in jasne, nos malo zakravljen, obraz v splošnem dobrodušen in izrazit. Prvi je Montalembert, drugi Berryer.)

Montalembert (hiti prišlec)

naproti): Kaj je novega? ... Kaj je novega?

Berryer: Vse je dobro.

Montalembert: Tuilerije?

Berryer: Tam kar mrgoli adjutantov.

Montalembert: Ulice?

Berryer: Gruče ljudi na vsakem trgu in na vogalu vsake ulice.

Montalembert: Ogorčenje veliko?

Berryer: Ogorčenje je splošno.

Montalembert: Torej je vse v redu.

Berryer: Da, v redu.

Montalembert (pripogne kolen pred križem in se prekriža): Amen!

Berryer: Čas osvete se bliža.

Montalembert: Božje osvete!

(Se znova prekriža.) Amen!

Berryer: Kurir?

Montalembert: Pripravljen.

Berryer: Nenadoma mora na pot.

Montalembert: Se eno brzajavko in takoj pohti.

Berryer: Po mojih zadnjih informacijah je blagorodna rodbina v Lucce.

Montalembert: In ostane tam?

Berryer: Tri tedne.

Montalembert: V enem tednu bo kurir tam.

Berryer: Čez šest ... najpozneje čez štirinajst dni mora biti na meji.

Montalembert: Kolika škoda, da še ni tam.

Berryer: Da, velika škoda.

Montalembert: Toda isto nebo, ki se oblači nad eno polovico ze-

metijske oble, je jasno nad drugo. To pot se ne more izjaloviti.

Berryer: Se nikoli niso stale naše akcije tako dobro, kakor zdaj.

Papiga: Henri cinq, Henri cinq!

(Montalembert in Berryer se obrneta smeje k papigi.)

Montalembert: Čujte naše geslo!

Berryer: Glas božji.

Montalembert (se tretjič prekriža pred križem): Glas božji ... Amen!

Berryer (s pondarkom): Potem bodo znova lišje krasile grb Francije!

Montalembert (še z večjim patosom): Naj pade izdajalski uzurpator prestola kraljevega mučenika!

Berryer (zelo navdušeno): In umre v pregnanstvu, on in ...

Papiga: Henri cinq, Henri cinq!

(Montalembert in Berryer planeta pokonci in se drugič ozreta na papigo, toda ne več smeje.)

Tretji prizor.

(Sobica v hiši na Place de la Bourse. Na mizi gori luč, a pri luči leži samokres. Za mizo sedi mož bledega obraza in zre nepremično na samokres.)

Bledi mož (vzame papir in pero ter piše): Ob pol desetih zvečer stopim v svojo sobico, da se presešim v večnost. Nisem edina žrtev obupnih finančnih razmer, ki tarejo Francijo. V banki leži 260.000 frankov v samih biljetih de complaisance, katerih ne morem izplačati. Raje smrt nego sramota. Pripravil sem na to svojo rodbino, ki biva v Lyonu.

Louis Aigre, 41 let star, diskonteur in vitez častne legije.

Diskonteur (odloži pismo in pograbl samokres): Tri minute je še do pol desetih. Bouvet, moj prijatelj in družabnik, je gotovo že mrtev. Zdaj mu sledim jaz. (Si nastavi samokres na senco.)

Glas zunaj: Aigre! Aigre! Odpri, odpri!

Diskonteur (odloži samokres): Kaj, njegov glas! (Vstane in odklene vrata.)

Bouvet (vstane v sobo in objame prijatelja): Hvala bogu! Nisem prišel prepozno!

Aigre: Ti si še živ?

Bouvet (omahne v naslanjač): Že sem bil položil ogelje na ponev, že sem čutil prvi vetrič iz hladnega groba, ko je prišel moj sluga in mi povedal ...

Aigre: Kaj?

Bouvet: Da po vsem Parizu vre, da se obeta od vseh strani nekaj izrednega za jutri, da pride do punta, da izbruhne revolucija.

Aigre: No in?

Bouvet: Kaj ne razumeš? Kadar zatrobi Bellona, onemir Justitia. Kadar ima velika politična tehtnica na eni strani barikade, na drugi pa topovske krogle, pač nihče ne misli na malenkostne poravnave.

Aigre: Prav praviš. Toda povej mi, ali se bova mogla izogniti temu plačilu?

Bouvet: To zdaj še ni točno znano. Eno je pa gotovo.

Aigre: Namreč?

Bouvet: Da bova lahko v najslabšem primeru to zadevo prevajala

na burne dogodke. (Aigre vrže samokres proč in objame prijatelja.)

Četrti prizor.

(Dvorana v Faubourg St. Antoine. Tovarnar stoji sredi dvorane med množico delavcev.)

Tovarnar (delavcem): Messieurs! Moj sklep je resen. Z današnjim večerom zaprem delavnice in vi ste prosti.

Prvi delavec: Toda s tem bo naenkrat nad dvesto delavcev brez dela.

Tovarnar: Hudo mi je prav tako, kakor vam. Toda — ali sem jaz edini, ki mora svoje delavce odsloviti?

Povsod, kamor se obrnete, slišite ostro tarnanje in vidite iste posledice. Časi še nikoli niso bili tako težki, družba se bori z zlom, ki se z navadnimi sredstvi ne da odstraniti. Moj položaj je morda mnogo težji od vašega. Vas pomilujem, a kdo bo pomiloval mene?

Drugi delavec: Vaš položaj da je težji, monsieur? Vi s svojim skladiščem, polnim od tal do stropa!

Tovarnar: Prav pravite. Toda kjer imam odjemalce za svoje izdelke?

Ali morete potolažiti lakoto s svilo? Ali morete pogasiti žego z žametom? Se enkrat, messieurs, zbogom! Preskrbite mi odjemalce, pa se zopet vidimo. (Delavci odhajajo.)

Tovarnarjeva žena (pride iz sosedne sobe): Ti si odslovil vse?

Tovarnar: Da.

Žena (otožno): Kaj bodo počeli, siromaki?

On: Sam ne vem.

Ona: Veš kaj?

Mali oglasi

Vseka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na upravljanje brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas 5 —

Množinski predmet

potreben za vsako gospodinjstvo, patentiran v 17 državah. — Prospekt pošlje brezplačno Samuel Leopold, Senta (Bačka). 1557

Stavbno podjetje

sprejme absoventna nižje obrtna šola, še nekoliko vzrejenega v si-darstvu. Ponudbe z zahtevno plačo pod »Vesten 32 — 1550« na upravo »Slov. Naroda«.

Gospoda

v svetili obleki, ki je v četrtek 18. t. m. čital v Knašjevi ulici okoli 18. ure »Slov. Naroda«, vtično pro-sal gospodična v roza obleki za cenil. naslov na upravnistvo »Slov. Naroda« pod šifro »Od Knašjeve do Zvezde«. 1553

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 5. avgusta. Vpisovanje 5. avgusta in dalje vsak dan od 6. do 8. ure zvečer. Tečaj za začetnike in iz-veščance. Posebni tečaj za starej-še dame in gospode. Učna ura 4. Dn. Christov učil zavod, Ljub-ljama, Domobranska cesta 7, I. nadst. 1563

Polirja

za visoke gradnje in armirani bet-on, prvorazrednega, samostojnega, izšemo za stalno nameščenje. Po-nudbe z izpričevani na: Progres, gradjevno poduzeće, Sarajevo. 1554

Prav poceni

na prodaj par voz stare, dobre STREŠNE OPEKE. Karlovska ce-sa št. 4. 1556

Pošteno dekle

ki se razume pri kuhinji, sorejmem. Karlovska cesta št. 4. 1555

Ključavničarskega pomočnika

sprejme takoj Janko Koliak, ključ-avničar. St. Rupert na Dolenci-stem. 1559

Šofer

mlad, neoženjen, zanesljiv, se sprejme takoj. Pismene ponudbe z navedbo plače in dosedanje službe naj se pošljejo na: Ovetičarno Bank — Selenburgova ulica v Ljub-ljani. 1561

Slabim

poljubno brezplačno posredujejočo literaturo. Nov način obravnavanja moči, zdravlja in delovne sposob-nosti. Pišite na naslov: Miloš Mar-ković, Beograd, Moterova 27. 1448

Z najboljšim uspehom se od 25 let uporabljajo Laruche kapele na ozdravljenju splošnih boleznih (triper, belo kapenje). V vsaki lekarni pošilja Dn 25.— V pošto pošlje lekarna Rim. Subo-tica. 20-1

Motorno kolo

Ariel, 557 cm, v brezhibnem sta-nju, poceni preda I. Ziebnik, urar, Domžale. 1558

Kopalne potrebščine v znižanih cenah!

Damska kop. obleka iz vzorč. melanese	D	69
» » » jauquard indanthren	»	88
» » » iz čiste volne	»	98
» » » » » s krilom	»	135
» » » čevlji platneni	»	26
» » » iz gumija	»	35
» solčniki japonski	»	50
» kop. plašč (cape)	»	195
» » » z rokavi	»	325
Otroška kopalna obleka iz čiste volne od	»	34
Moška kopalna obleka iz čiste volne od	»	110

Ne zamudite ugodne prilike!

A. Šinkovec nasl. K. SOSS
LJUBLJANA

Ali ni užitek

pranje s takim milom?

Ta krasna, gosta in izdatna pena, ta izredna nežnost ter nad vse učinkovito svojstvo na čiščenje in razkuževanje te tako znamenitega perila.

Vedite pa, da ima vse ta dobra svojstva naše

pristno terpentinsvo milo „GAZELA“

Zimnice po 35 Dn

predeljem. Vsa druga tapetiška dela po najnižjih cenah. Slavič Franc, tapetištvo, Emsonka ce-sa 18, Pred prulami 23. — P-1-dem delat tudi na dom. 1434

Višji gornik

(Obersteiger)

obsem rudarski marico, z daljšo prazno v rudolomih, SE IŠČE ZA PREMODOVNIK. Nastop takoj.

Ponudbe s sprelovali o praksi in šolski usobrazbi in z navedbo pla-čilnih zahtev na upravo »Sloven-skega Naroda«. 1490

Nastop pogrebnih saved
Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčnoljubljena soproga, mati, hčerka, sestra itd., gospa

Josipina Klemenjak
roj. Janežič

v soboto, dne 20. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 22. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ljubljana VII., Medvedova cesta št. 25, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. julija 1929

ANDRA KLEMENJAK,
soprog.

IVANKA, MIROSLAVA in JOSIPINA,
hčerke

JOSIP in MARGARETA JANEŽIČ,
oče in mati

in vsi ostali sorodniki.

GRITZNER, ADLER in KAYSER

šivalni stro
ter kolesa so
najboljša v ma-
terijalu. Lepe
opreme, ugodn
plačilni pogoji
Istotam švicarsk
pletalni stro
„DUBIED“
edino pri

Josip Petelinc, Ljubljana

ob vodji, poleg Prešernovega pomenika, Fele...

Dražba v Stožicah pri Ljubljani

Na ponedeljek dne 29. julija ob 11. uri dopoldne se bo na licu mesta v Stožicah št. 79 pri Ljubljani prodala na prostovoljni dražbi dvodružinska hiša umrlega posestnika Ludvika Smuca. Hiša obstoji iz dveh stanovanj po dve veliki sobi, kuhinje in pritliklin ter ene sobe v kleti. Vodovod v hiši, 650 m² vrta. Izklicna cena 86.860 Din. Dražbeni pogoji so razvidni pri okr. sodišču v Ljubljani, soba št. 37.

Okrajno sodišče v Ljubljani, soba 37.
dne 16. julija 1929.

Opalograph

razmnoževalec z varstveno znamko
„Globus“, kakor tudi potrebne
dobite edino pri

Čud. Baraja, Ljubljana, Šelenburška ulica št. 6
Telefon 2980 Pacite na varstveno znamko! Vse drugo potvorba!

Dinamo z vzporednim motorjem,

P. S. 184, Volt 115, Amp. 16, število obratov
2010, se poceni prodaja. Ponudbe na
upravo Slov. Naroda pod: „Dinamo“. Po-
jasnila daje tudi Narodna tiskarna.

Zanesljiv pomoček za nego las

Z rabo na novo iznajdene francoske pomade „MISEL“ se ustavi lpadanje
in sivljenje las, povrnejo se izgubljeni lasje, odstranijo se vsi pojavi, ki zaradi
njih lasje lpadajo in sive. Uspeh je zanesljiv pri 60 do 160 gramih, kakor so
so že koma dal čas sive ali lpadali lasje.

Cena s dostavitvijo vsakega saročnika za dom: 60 gr. 115 Din, 80 gr. 150 Din, 100 gr. 185
Din, 160 gr. 290 Din.
Vsakemu saročniku priložimo garancijo za popoln uspeh za ta lek. Za slučaj, da bi se bilo
uspeha, vrnemo denar in porevamo vse stroške.
V tuzemstvo pošilja po povzetju Depo za Jugoslavijo pomada „MISEL“.

Beograd, Vasiņa 8. — V Beogradu prodaja lekarna Delini, Knez Mihajlova 1.

Makulturni papir

kg à Din 4[—]
prodaja uprave „Slov. Naroda“

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih
Razpoložimo jo tudi po pošti v zavoju po 50 gr. za 70 Din, ce se denar
naprej pošlje ali pa popovzetju za 75 Din. Povzete je 5 Din dražje. Podnina
plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „Java“ pšenične kave je kot darilo priloženo
lepa skodelica za kavo.
Kdor pošlje 2 Din v z avkih dobi vzorec 100 gramov „Java“ pšenične
kave pošiljne prosto.
Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika

PRIZONA KAFE
„JAVA“ M. D.
BEOGRAD Lomina ul. 11

V manjši lesni industriji

želim sodelovati

z žago, a prinesel bi gotovino za razširjenje poslovanja. Prednost
imajo podjetja, ki imajo osigurano les za večje število let in imajo
zvezo z železnico. Ponudbe na: Publicitas d. d., Zagreb, Gunduli-
čeva 11, pod »Za — 20.252«. 1534

Dvokolesa najboljših svetovnih

znamk v veliki izbiri zelo pocen-

ni. Najnovejši modeli otroških vo-

zičkov, od preprostega do najl-

nejšega, in igračni vozički v sa-

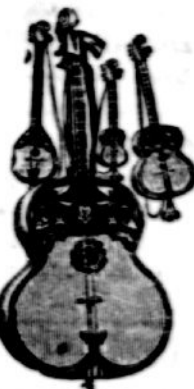
logi. Več znamk šivalnih strojev

najnovejših modelov, deli in

pnevmatika. Ceniki franco. Pro-

daja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovsk. c. 4.

NAJBOLJŠE TAMBURICE

„arkatevega“ in sremskega sistema izdelane
razpošilja ob amstvu

stara hrv. tvornica tamburice

Stjepan M. Gilg

Sisak 610

Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburice pošljem na zahtevo zastonj
Odklikovan / dvema zlatima kolajnama

Edina slovenska
tedenska
revija

ŽIVLJENJE IN SVET

ki daje na leto dve knjigi, vsako
po več kot 700 strani ilustrirane-
ga štiva najraznovrstnejše vse-
bine, pričanja

6 knjigo

in vabi ob začetku letne knjige vse one ukaželjne Slo-
vence, ki še niso naročili nam, da pristopijo v krog njegovih
tisočih naročnikov, kajti čim višja bo naklada, tem boljši
in cenejši bo časopis.

Prihodnja številka »Življenja in sveta«

bo vsebovala med drugim: Čarovniški procesi na Slovenskem. —
Lepote in strahote Brazilije. — Na vrvi nad prepadom. — Lov na
gamse med Slovenci. — Roka. — Zdravljenje mrtvoudnosti s prit-
skom. — Pijmo tople pijače, kadar nam je vroče i. dr.

Naročnina je neznatna:

Za 40 Din nad 700 strani po-
učnega in zabavnega štiva s par
sto slikami in lepimi umetniškimi
prilozami je naravnost malenkost.
Naročnina se lahko plačuje tudi
četrtletno 20 Din in mesečno
8 Din.

Uprava
in uredništvo:„Življenja
in sveta“

Ljubljana,
Knašičeva ulica 5

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

Malinovec

s najfinjšim sladkorjem vkuhan,
brez vsake kemične primesi, ga-
rantirano naraven, se dobi v

lekarni Dr. G. Piccoli
Ljubljana

1 kg 20 Din

Pri večjem odjemu ceneje.
Razpošilja se po pošti in železnici.

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega
bлага, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400[—]

prve svetovne fabrikate: Bösen-
dorfer, Stollway, Förster, Hülz,
Stingl originali, ki so nesporne
najboljši (lahka, precizna meha-
nika). Prodaja jih izključno le sod.
izvoznec in blv. učit. Glasbene
Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Velikanska hiša

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

ZAVESE

V VELIKI IZBIRI!

A. & E. SKABERNE

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsake
vrstne vrednostne papirje, deviz in valut,
borzna naročila, prodajni in kreditni vseki
vrsta, eskompt in inkasno menlo ter naka-
nila v tu- in inozemstvo zalo- depozit-
lidi, itd. itd.

Branjevo: Kredit, Ljubljana — Telefon
št. 2040, 2457, 2448 — Interurban 2706 2906

37 L